

REFERAT FRA
MØTE I
SJØPATTEDYRRÅDET
8. OG 9. NOVEMBER 2005

MØTE I SJØPATTEDYRRÅDET 8. OG 9. NOVEMBER 2005

Møtet ble avholdt i Bergen 8. og 9. november 2005

Sjøpattedyrrådets medlemmer:

Liv Holmefjord, Fiskeridirektoratet
Bjørn Hugo Bendiksen - Norges Småkvalfangerlag
Jan Kristiansen – Norges Småkvalfangerlag
Oddvar Nilsen Husa – vararepr. Norges Småkvalfangerlag
Jens Petter Kraknes – Norges Fiskarlag
Tor Arne Jakobsen - Norges Fiskarlag
Bjørnar Larsen - Norsk Sjømannsforbund
Webjørn Svendsen – Norges Jeger og Fiskerforbund.
Aino Ellingsen – FHL
Marina Antonsen – G.C. Rieber & Co A/S –
Inge Arne Eriksen - Sametinget

Faglige rådgivere:

Tore Houg – Havforskningsinstituttet, Tromsø
Kjell T Nilssen - Havforskningsinstituttet, Tromsø
Egil Ole Øen – Norges Veterinærhøgskole
Lars Walløe – Universitetet i Oslo
Hermod Larsen - Norges Råfisklag

Observatører:

Halvard P. Johansen, Fiskeri- og kystdepartementet
Turid Eusebio, Utenriksdepartementet
Morten Ekker Direktoratet for Naturforvaltning
Tor Are Vaskinn, Fiskebåtredernes Forbund
Linda Rognli, Dyrebeskyttelsen Norge

Fra Fiskeridirektoratet:

Lisbeth Plassa
Modulf Overvik
Hans Solen
Olav Lekve
Per Sandberg
Hild Ynnesdal

SAKLISTE TIL MØTE I SJØPATTEDYRRÅDET 8. OG 9. NOVEMBER 2005

Sak 1/2005 Sjøpattedyrrådet
 Oppnevning og mandat

Sak 2/2005 Fangst av vågehval.

 a) Fangst av vågehval i 2005

 b) Regulering av fangst av vågehval i 2006.

Sak 3/2005 Selfangst.

 a) Regulering av fangst av sel i 2005.

 b) Regulering av fangst av sel i 2006

 .

Sak 4/2005 Regulering av fangst av kystsel i 2006.

Sak 5/2005 Eventuelt.

Under enkelte tema vil en bla drøfte spørsmål i tilknytning til oppfølgingen av St.meld. 27 (2003-2004) Norsk Sjøpattedyrpolitikk (konsesjonsordning, kvotebonus), samt utøvelsesbestemmelser.

SAK 2/2005 REGULERING AV FANGST AV VÅGEHVAL I 2006.

Av saksdokumentene fremgikk følgende:

1. FANGST AV VÅGEHVAL I 2005.

Fartøy som ønsket å delta i fangst av vågehval måtte som vanlig sende skriftlig søknad til Fiskeridirektøren. I alt 32 fartøy tilfredstilte kravene til deltakelse, hvorav 31 fartøy deltok.

I 2005 ble antall fangstområder ytterligere redusert ved at de tidligere områdene i Nordsjøen, Barentshavet og fiskerisonen ved Svalbard ble regulert som ett område og fiskerisonen ved Jan Mayen som det andre.

Kvoten for 2005 ble fastsatt av Fiskeridepartementet til 796 dyr. I forhold til totalkvoten i 2004, ga dette en økning på 126 dyr. Av totalkvoten kunne 651 dyr fanges i NØS og fiskerisonen ved Svalbard, mens 145 dyr kunne fanges i fiskerisonen ved Jan Mayen. For første gang siden fangsten ble åpnet på nytt, ble altså fangsten i NØS regulert som ett område.

Tabellen nedenfor viser utviklingen totalkvoter fordelt på områder siden 1997.

Tabell 1 Områdekvoter og totalkvoter

Områdekvoter	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004 ²⁾	2005
Barentshavet (øst)								153	
Barentshavet (vest)	283	283	310	228	260	318	330	170	
Vestfjorden	14	15	14	16	11	14	15	1 ¹⁾	
Svalbard	129	129	135	103	120	148	150	113	
Nordsjøen ²⁾	129	178	215	244	127	155	179	89	
Sum NØS	555	605	674	591	518	635	674	525	651
Jan Mayen	25	66	79	64	31	36	37	145	145
Totalkvote	580	671	753	655	549	671	711	670	796

¹⁾ Kvoten i Vestfjorden inngår i kvoten for Barentshavet vest.

²⁾ I forhold til tidligere år, ble den nordlige grense for Nordsjø-området ble i 2004 flyttet sørover fra 64°30'N til 62°N.

I 2005 hadde 29 fartøy installert ferdskrivere ombord. Som i 2004 slapp fartøyene å ha inspektør om bord til enhver tid under fangsten, men Fiskeridirektøren kunne i prinsippet pålegge alle fartøyene å ha inspektør om bord. Ordningen ble praktisert slik at noen fartøy hadde inspektør i en periode av fangsten, mens enkelte fartøy som hadde fått installert ferdskriver slapp å ha inspektør om bord. Av de 29 fartøyene var det 13 fartøy som i en tid hadde inspektør.

Fangstsesongen ble fastsatt til å gjelde fra og med 18. april til og med 31. august.

Det ble forventet liten interesse for å delta i fangsten ved Jan Mayen, og på grunn av den relativt store kvoten, ble det fra sesongstart gitt adgang til fri fangst innenfor områdekvoten på 145 dyr, i

I NØS ble fangsten på fartøynivå regulert ved maksimalkvoter. På grunn av fangstutviklingen ble det nødvendig å justere maksimalkvotene i løpet av sesongen.

Maksimalkvotene ved sesongstart og de justeringer som ble foretatt fremgår av tabell 2 på neste side.

Tabell 2 Maksimalkvoter for NØS 2005. Antall dyr

Område	21.mars	21. juli	19. august
Fartøy under 18,8 m	15	18	Fri fangst
Fartøy fra 18,8 m til 25,3 m	20	23	
Fartøy over 25,3 m	26	29	
Overregulering	3	96	

Tabellen viser overreguleringen i forhold til det faktiske antall fartøy som deltok.

På samme måte som i de foregående år innførte Norges Råfisklag en reguleringsordning som skulle bidra til at en større del av fangsten ble landet tidligere i sesongen. Ordningen i 2005 var imidlertid noe mer omfattende enn i de foregående år, og de viktigste elementene var som følger:

- Hvert fartøy måtte foreta minst to leveringer i løpet av sesongen.
- Den enkelte leveranse måtte ikke overstige 60% av tildelt kvote.
- Ny fangsttur måtte avtales med laget før ny utseiling. Samfengt kjøtt fra det enkelte fartøy måtte ikke overstige 1500 kg pr hval. Snittvekten gjaldt for totalt landet kvantum for hele sesongen.

Denne ordningen omfattet ikke fartøy som leverte fangst til eget anlegg.

Den tidlige starten, flere uker med relativt godt vær og bra tilgjengelighet, ga gode fangster i begynnelsen sesongen. Fangsten gikk deretter noe ned, – dels på grunn av dårligere vær og dels på grunn av reguleringsordningene til Norges Råfisklag. Vanskelige værforhold på ettersommeren førte til at flere fartøy fikk problemer med å ta sine kvoter. Sesongen ble derfor forlenget to ganger; først til 30. september og deretter til 31. oktober.

I NØS ble det skutt i alt 634 dyr av en kvote på 651 dyr. Ved Jan Mayen ble det imidlertid bare skutt 5 dyr av kvoten på 145 dyr.

Til sammen ble det skutt 639 dyr i 2005. Tabell 3 viser samlet fangst i årene fra og med 1999 til og med 2005.

Tabell 3

År	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Antall dyr	625	487	552	671	647	543	639

Tabellen viser en økning i antall skutte dyr på 96 dyr fra 2004 da det ble skutt 543 dyr. Men årets fangstutbytte er imidlertid mindre enn utbyttet i både 2002 og 2003 da det ble skutt henholdsvis 671 og 647 dyr.

De endelige tall for vågehvalfangsten i 2005 vil fremkomme etter en samlet gjennomgang av ferdskriverdata, avlivings skjema og fangstdagbøker. Denne gjennomgangen foretas av Havforskningsinstituttet i samarbeid med andre forskere, og inntil denne gjennomgangen er foretatt, er fangsttallet å betrakte som foreløpig. Endelige tall for vågehvalfangsten vil foreligge i løpet av høsten.

2. FORSLAG TIL REGULERING AV FANGST AV VÅGEHVAL I 2006

2.1. KVOTE OG MAKSIMALKVOTER

Totalkvoten for 2006 vil ikke foreligge før etter Sjøpattedyrrådets møte. I utgangspunktet vil Fiskeridirektoratet forutsette at hovedtrekkene i årets reguleringsopplegg vil bli videreført i 2006.

Både opphevelsen av fangstområdene i 2005 i NØS og innføring av ferdskriver om bord i hvert fartøy som har gjort det mulig å forlenge fangstsesongen, har bidratt til økt fleksibilitet i utøvelsen av fangsten. Fartøyene kan i større grad enn tidligere unngå negative effekter av dårlige værforhold ved at fangstområdet er utvidet til å gjelde hele NØS inklusive Svalbardsonen. De negative konsekvensene av landligge på grunn av dårlig vær blir også mindre.

På denne bakgrunn vil Fiskeridirektøren foreslå at fangsten av vågehval i 2006 reguleres med maksimalkvoter som gir en overregulering på samme nivå som i 2005, dvs ca. 3 %.

Fiskeridirektøren vil be Sjøpattedyrrådet om å diskutere spørsmålet om størrelsen på maksimalkvotene for fartøy som skal delta i NØS og Svalbardområdet i 2006.

Med en viss overregulering er det som i tidligere år aktuelt at en del av kvoten fastsettes som en garantert kvote. Dette kan bidra til å sikre et visst antall dyr innenfor fangstperiode til de mindre og mer værutsatte fartøyene og/eller fartøy som får deler av sesongen ødelagt av tekniske årsaker.

Fiskeridirektøren vil foreslå en garantert kvote på syv dyr i NØS.

Når det gjelder fangsten i sonen ved Jan Mayen, vil Fiskeridirektøren vil foreslå fri fangst innenfor områdekvoten.

2.2. FANGSTPERIODE.

Behovet for en ordning med en begrenset fangstperiode hang sammen med at inspektørordningen medførte betydelige kostnader for fiskerimyndighetene. Installering av ferdskriver på så å si alle fartøy før sesongen 2005, har redusert behovet for bruk av inspektører under fangsten. Det er således ikke lenger behov for en stram begrensning av fangsten med hensyn til varighet på fangstsesongen.

Som i 2005 vil det også i 2006 være et krav at alle fartøy som skal delta i fangst av vågehval må ha installert ferdskriver om bord før de kan delta i fangst av vågehval. Omfanget av kontrollen i 2006 vil således bli på et noe lavere nivå enn i 2005, og vil bli gjennomført som en kombinasjon av stikkprøvekontroll og inspektør opphold i kortere perioder eller deler av fangsten.

Når det gjaldt gjennomføringen av fangsten i 2005 ble det vist til at det av kvoten på 651 hval i NØS og i fiskevernsonen ved Svalbard gjensto 17 dyr. I fiskerisonen ved Jan Mayen ble det tatt 5 hval av en kvote på 145.

Det ble fra næringens side understreket at det ikke var reguleringstekniske hindringer som var årsaken til at kvotene ikke ble tatt. Forklaringen ligger i at Norges Råfisklag av omsetningsmessige hensyn innførte reguleringstiltak som la begrensinger på avviklingen av fangsten. Dersom fangst og omsetning hadde vært gjennomført som tidligere, hadde det ikke vært restkvoter etter årets fangst. I tillegg ble fangsten vanskeliggjort av dårlige værforhold.

Før årets fangst var det enighet om å gjennomføre et reguleringsopplegg med lav overregulering. Næringen var innstilt på å prøve ferskvaremarkedet. Dette markedet var imidlertid mettet ved utløpet av august, og etter den tid er det liten etterspørsel etter ferskvarer. Fartøyene opplevde for lange perioder med landligge. Under henvisning til at kvotene er for små og usikre, tør anleggene heller ikke satse tilstrekkelig langsiktig. I Nordsjøen observeres det lite hval; lite tobis gir også lite hval.

Walløe viste til at forekomstene av hval i Nordsjøen kan endre seg fra år til år. Som kjent forvaltes den norske fangsten i samsvar med forvaltningsmodellen RMP. Modellen forutsetter bla at fangsten i løpet av en femårs periode skal fordeles etter et bestemt forhold på underområder. Fangstapporter fra de tre siste årene innenfor nåværende femårs-periode, viser imidlertid at antall hval fanget i Nordsjøen (område EN) og ved Jan Mayen (område CM) er for lave i forhold til det de bør være for at forutsetningene i RMP skal kunne oppfylles. Det er således behov for å justere fordelingen av fangstene på underområdene. Et alternativ vil således være å vurdere et reguleringsopplegget for 2006 som ivaretar hensynet til en fangstfordeling i tråd med ovennevnte.

Fra næringens side ble det gitt klart uttrykk for at en gjeninnføring av ”strekene” vil bety slutten for norsk hvalfangst.

Ellingsen (FHL) viste til at det ved årets sesongstart allerede fantes mye kjøtt på lager. Det er videre vanskelig å få innpass i dagligvaremarkedet, hvor det er noen få store kjeder som dominer.

Tilbakemeldingene om kvaliteten på produkter fra selvprodusenter har vært meget varierende og ikke utelukkende positive. Kjøperne er primært interessert i mindre dyr og kvalitetshensyn tilsier en gjennomsnittsvekt ikke over 1500 kg.

Johansen (Fiskeri- og kystdepartementet) understreket at hensynet til pris, kvalitet og utvikling av markedet må være sentralt for næringen.

Når det gjaldt reguleringsopplegget for 2006 ble det fra Fiskeridirektoratet blant annet foreslått å vurdere en økt overreguleringen av maksimalkvotene og Sjøpattedyrrådet drøftet spørsmålet. I næringen er det ikke en entydig stemning for økt overregulering, blant annet fordi dette vil kunne favorisere de største fartøyene på bekostning av de minste.

Kristiansen (Norges Småkvalfangerlag) viste til at det var svært vanskelig å drøfte reguleringstekniske spørsmål, så lenge kvoten for 2006 ikke var fastsatt.

Walløe viste til at det ved kvotefastsettelsen for 2006 vil bli benyttet samme beregningsmodell som i 2005.

Flere understreket nødvendigheten av at det fra alle hold legges til rette for at de årlige kvotene blir tatt, noe også vil kunne innbære økt overregulering. Dersom de årlige kvotene tas, vil dette gi legitimitet i forhold til å øke totalkvoten .

Spørsmål knyttet til rekruttering til hvalfangstflåten har ved flere anledninger vært drøftet i Sjøpattedyrrådet, uten at en har funnet det hensiktsmessig å tilrå en generell rekrutteringsordning.

Johansen (Fiskeri- og kystdepartementet) viste til at forholdene i første omgang må legges til rette at for fartøy som allerede har deltakeradgang og fartøy som har foretatt betydelige investeringer i den anledning, gis muligheter for økt lønnsomhet. I tillegg er det nødvendig at mottakskapiteten økes.

Bendiksen (Norges Småkvalfangerlag) mente at dagens ordning er tilfresstillende når det gjelder deltakelse i fangsten.

Eriksen (Sametinget) ga uttrykk for at det er behov for fartøy med deltakeradgang i hvalfangsten også nord for Nordland.

Holmefjord (Fiskeridirektoratet) oppsummerte drøftelsene til at en på generelt grunnlag må være oppmerksom på en avveining mellom behov for rekruttering og muligheter for økt verdiskaping og lønnsomhet for de som allerede er i næringen.

Sjøpattedyrrådet fattet på bakgrunn av forannevnte drøftelser følgende vedtak:

Sjøpattedyrrådet tilrår at kvoten på 651 vågehval i Norges økonomiske sone og i fiskevernsonen ved Svalbard opprettholdes, eventuelt økes i 2006. Det forutsettes at totalkvoten på 796 vågehval ikke reduseres i 2006.

Sjøpattedyrrådet tilrår en videreføring av reguleringsopplegget fra 2005, herunder tilsvarende inndeling av fangstområdene som inneværende år. Fangstperioden foreslås satt fra 1. april – 31. august med mulighet for forlengelse. Videre anbefales en overregulering av kvotene i størrelsesorden 8%, og en garantert kvote på 7 dyr for hvert fartøy. Dersom utviklingen i fangsten tilsier det, kan Fiskeridirektøren refordele kvotene.

Sjøpattedyrrådet tilrår at det blir tillatt for norske fartøy å drive fangst av vågehval i internasjonalt farvann.

Videre foreslo Sjøpattedyrrådet følgende reguleringstiltak:

Refordelingsdato fatsettes til 1. august.

Det åpnes for fri fangst i fiskerisonen ved Jan Mayen (IWC-område CM) og i NØS sør for 62° (IWC-område EN). Fiskeridirektøren gis fullmakt til å stoppe fangsten i de enkelte fangstområdene når områdekvotene beregnes tatt. Videre kan Fiskeridirektøren endre eller oppheve maksimalkvotene, samt fastsette frist for å starte fangsten på de fastsatte kvotene.

SAK 3/2005 SELFANGST

A. REGULERING AV FANGST AV SEL I 2005

1. GJENNOMFØRING AV FANGSTEN I 2005

1.1. VESTERISEN.

Fire fartøy deltok i fangst av sel i Vesterisen i inneværende år. Ett fartøy gikk to turer i Vesterisen, mens ett fartøy gikk en tur i hhv Øst- og Vesterisen. Totalt fikk syv fartøy tillatelse til å delta i årets fangst, men bare 6 fartøy deltok. Dette er likevel det høyeste antallet på flere år.

TAC for klappmyss i Vesterisen ble fastsatt til 5.600 voksne dyr, og TAC for grønlandssel i Vesterisen ble fastsatt til 15.000 voksne dyr. Arbeidsgruppen nedsatt innenfor rammen av Den blandete norsk-russiske fiskerikommisjon anbefalte en TAC på 8.200 voksne grønlandssel. Fiskeri- og kystdepartementet valgte imidlertid å sette kvoten til 15.000 voksne dyr. Da russerne frasa seg kvote av sel i Vesterisen, ble de norske kvotene identiske med TAC. Den norske kvoten i Vesterisen kunne i sin helhet tas som ikke-diende unger ut i fra en omregningsfaktor der to unger tilsvarer ett voksent dyr.

Åpningsdato for fangst av klappmyss ble satt til 20. mars. For grønlandssel ble åpningsdato fastsatt til 10. april. Ordinær fangstperiode varte til 30. juni for grønlandssel og til 10. juli for klappmyss.

Tidligere års definisjon av diende selunger av grønlandssel og klappmyss ble videreført i 2005. Dette innebærer at en unge av grønlandssel var ansett som diende frem til 10. april, og at det som en følge av denne definisjonen ikke var forbudt å ta unger som diet etter denne dato. Tilsvarende dato for klappmyss ble satt til 20. mars.

Norske fartøy fikk som tidligere år tillatelse til å gå i grønlandsk og islandsk sone dersom isforholdene gjorde dette nødvendig. Forutsetningen var imidlertid at inspektørene om bord var veterinærer eller liknende, og at de hadde gjennomgått kurs, samt at kopi av inspektørrapportene vil bli oversendt grønlandske myndigheter etter fangstens avslutning. I tillegg ble det gitt tillatelse for fartøy til å drive fangst i islandsk sone.

1.2. ØSTISEN.

Tre fartøy deltok i fangst i Østisen.

I Østisen ble TAC for grønlandssel fastsatt til 53.000 voksne dyr, hvorav den norske part ble tildelt en kvote på 10.000 voksne dyr. Kvoten kunne tas i form av ikke-diende unger ut i fra en omregningsfaktor der 2,5 unger tilsvarer ett voksent dyr.

Fangstperioden i Østisen ble for norske fartøy fastsatt til perioden 23. mars til 20. april, med mulighet for forlengelse til 10. mai dersom vær- eller isforholdene tilsa det.

1.3. FANGSTRESULTATER.

Når det gjelder fangstresultater for 2005 vises det til tabellen nedenfor:

OVERSIKT OVER NORSK SELFANGST I 2005 FORELØPIGE OPPGAVER

	Fangstfelt		I alt	
	Vestisen	Østisen		
Antall innklareringer	3	4	7	
GRØNLANDSSEL				
KVOTE	Stk.	15 000 ¹	10 000 ²	25 000
FANGST				
Unger	"	4 680	1 180	5 860
Eldre dyr	"	2 525	9 326	11 851
Antall dyr i alt	"	7 205	10 506	17 711
Unger omregnet til eldre		2 340	472	2 812
Eldre dyr		2 525	9 326	11 851
Sum eldre dyr		4 865	9 798	14 663
Restkvote		10 135	202	10 337
KLAPPMYSS				
KVOTE	Stk.	5 600 ³	-	5 600
FANGST				
Unger	"	3 608	-	3 608
Eldre dyr	"	178	-	178
Antall dyr i alt	"	3 786	-	3 786
Unger omregnet til eldre		2 405	-	2 405
Eldre dyr		178	-	178
Sum eldre dyr		2 583	-	2 583
Restkvote		3 017	-	3 017
SAMLET ANT. DYR	Stk.	10 991	10 506	21 497
SPEKK	Tonn	144	196	340

¹ Voksne dyr. Ved fangst av ikke-diende unger tilsvarende 2 unger ett voksent dyr.

² Voksne dyr. Ved fangst av ikke-diende unger tilsvarende 2,5 unger ett voksent dyr.

³ Voksne dyr. Ved fangst av ikke-diende unger tilsvarende 1,5 unge ett voksent dyr.

2. RAPPORTER FRA INSPEKTØRENE

Samtlige fartøy som deltok i fangst i 2005 hadde inspektører under hele fangsten. Inspektørene deltok sammen med fangstfolkene på kurs som ble avholdt umiddelbart før avgang til feltet.

I tillegg til å kontrollere at gjeldende bestemmelser for selfangsten ble overholdt, ble inspektørene på samme måte som de to foregående år pålagt å utføre kvalitetskontroll av selkjøtt på feltet.

Fiskeridirektøren har foretatt en gjennomgang av samtlige inspektørrapporter. En inspektør har registrert brudd på regelverket som ga grunnlag for rapportering til Fiskeridirektoratet. Forholdet er anmeldt til politiet.

B. REGULERING AV FANGST AV SEL I 2006.

1. VESTERISEN

1.1. Kvoter

Havforskningsinstituttet uttaler bla annet i vedlagte (./.) rapport om fangst og regulering av ishavssel:

”På bakgrunn av arbeidsgrupperapporten fra Joint ICES/NAFO Working Group on Harp and Hooded Seals (WGHARP) formulerer ICES i oktober 2005 nye vurderinger av status og retningslinjer for forvaltning av selbestandene i Vesterisen og Østisen for sesongen 2006 og videre framover. Fordi det ikke foreligger noen eksplisitte forvaltningsmål, og fordi prosessen med å definere biologiske referansepunkter for ishavsselene ikke er fullført, kunne ICES ikke gi noen forvaltningsråd for de aktuelle selbestandene. ICES identifiserte imidlertid hvilket fangstnivå som med stor sannsynlighet ville sikre at bestandene holdt seg på dagens nivå på mellomlang sikt (10 år). Havforskningsinstituttet anbefaler at man ved kvotefastsettelse for sesongen 2006, i tråd med tidligere praksis, tar utgangspunkt i dette nevnte fangstnivå.”

Grønlandssel i Vesterisen

Havforskningsinstituttet viser til at det ikke er definert referansepunkter for bestanden av grønlandssel i Vesterisen, og anbefaler at beregnet likevektsfangst benyttes som grunnlag for anbefalt TAC for 2006. Dette vil gi en TAC tilsvarende 31.200 ett år og eldre grønlandssel.

Klappmyss i Vesterisen

Havforskningsinstituttet viser til at det i 2005 ble gjennomført et telletok med klappmyss som måleart. Foreløpige resultater fra dette viser en betydelig lavere ungeproduksjon enn ved forrige telletokt i 1997. En utførlig bestandsvurdering av klappmyssbestanden vil bli gjennomført når WGHARP holder sitt særskilte klappmyssmøte våren 2006. ICES viser til indikasjonene på betydelig nedgang i ungeproduksjonen, og henstiller til stor varsomhet ved forvaltning av bestanden.

Havforskningsinstituttet viser til uttalelsen fra ICES og tilrår at denne legges til grunn ved avgjørelsen om uttak fra bestanden. HI går inn for at TAC settes så lavt som mulig, eventuelt at fangsten stoppes inntil det er avklart om den observerte nedgangen i ungeproduksjonen er et uttrykk for reell bestandsnedgang.

Tilråding

TAC for grønlandssel og klappmyss i Vesterisen for 2006 ble behandlet på møtet i Den blandete norsk-russiske fiskerikommisjon 24. – 28. oktober 2005. Anbefalt TAC for grønlandssel er 31.200 ett år og eldre grønlandssel og 2.400 klappmyss.

Fiskeridirektøren viser til møtet i Den blandete norsk-russiske fiskerikommisjon og tilrår at TAC for grønlandssel settes til 31.200 ett år og eldre dyr og at TAC for klappmyss settes til 2.400 dyr.

1.2. Fangst av ikke-diende selunger.

Fiskeridirektøren legger til grunn at Fiskeri- og kystdepartementet vil opprettholde forbudet mot fangst av diende selunger også i 2006, men at det som i 2005 vil bli adgang til å drive fangst på ikke-diende selunger av både grønlandssel og klappmyss.

Tidligere års definisjon av diende unge av grønlandssel ble videreført i 2005. Dette innebærer at en unge av grønlandssel i Vesterisen var ansett som diende frem til 10. april, og at det som en følge av denne definisjon ikke var forbudt å ta en unge som diet etter denne dato.

Fiskeridirektøren foreslår å ha samme definisjon av selunger både for grønlandssel og klappmyss som i 2005.

1.3. Fangstperioder.

Den blandete norsk-russiske fiskerikommisjon tilrår at fangsten av ikke-diende unger av klappmyss kan utøves i perioden 20. mars – 10. juli. Fangst av voksne klappmyss kan ta til fra 18. mars. Fangst av grønlandssel anbefales åpnet i perioden 1.- 10. april og avsluttet innen 30. juni..

Fiskeridirektøren tilrår at fangst av klappmyss kan foregå i tidsrommet 18. mars – 10. juli. Fangst av ikke-diende unger av klappmyss kan foregå fra 20. mars. Fiskeridirektøren foreslår at fangst av ikke-diende unger av grønlandssel kan foregå fra 10. april med avslutningsdato 30. juni.

2. ØSTISEN.

I møtet i Den blandete norsk-russiske fiskerikommisjon som ble avholdt 24. – 28.- oktober d.å. har norske myndigheter bedt om en økt kvote på 15 000 individer av grønlandssel i Østisen. Russisk myndigheter skal informere om sin beslutning om størrelsen på kvoten innen 15. desember 2005. Fangsten kan i 2006 foregå i tidsrommet 23. mars – 15. mai.

3. DELTAKELSE I SELFANGSTEN I 2006.

3.1. SANNSYNLIG DELTAKELSE I SELFANGST I 2006.

Fiskeridirektoratet kjenner ikke til at det er nye fartøy som er klare til å delta i neste års fangst. På denne bakgrunn kan det legges til grunn at deltakelsen vil bli i samme størrelsesorden som i 2005.

3.2. VILKÅR FOR DELTAKELSE I FANGSTEN - KONSESJONSORDNING.

Vilkår for deltakelse i årets selfangst fremgår av forskrift av 11. januar 2005 om regulering av fangst av sel i Vesterisen og Østisen i 2005. Det var et vilkår at fartøyet var registrert i merkeregisteret, og egnet og utstyrt for å drive selfangst. Videre var det krav om at fartøyets skipper og de av mannskapet som ikke deltok på Fiskeridirektoratets kurs for selfangere i 2004, måtte delta på kurs i 2005.

Det fremgår av Sjøpattedyrmeldingen at det er en hovedmålsetting å fastlegge mer forutsigbare rammebetingelser for fangstnæringene, herunder etablering av konsesjonsordninger.

Høringsnotat om konsesjonsordning for selfangst ble utarbeidet i Fiskeridirektoratet og sendt på høring til berørte organisasjoner 15. oktober 2004. Høringsinstansene sluttet seg i hovedsak til Fiskeridirektørens forslag og dette ble oversendt Fiskeri- og kystdepartementet 21. desember.

Fiskeridirektoratet la til grunn at behovet for stabile rammevilkår for næringen tilsier en konsesjonsordning. En ønsker på denne måten å legge til rette for at det blir mer interessant for næringsaktørene å foreta investeringer i ulike deler av næringen (fangstledd, mottak/ produksjon, marked). Det ble således ikke foreslått innført særskilte nye vilkår i en konsesjonsordning for selfangst, i forhold til gjeldende deltakervilkår.

Samtlige høringsinstanser var positive til at det etableres en konsesjonsordning for selfangst og sluttet seg i hovedsak til høringsutkastet.

Konsesjonsordningen forventes fastsatt ved kgl. res. i løpet av høsten.

3.3. KURS FOR SELFANGERE OG INSPEKTØRER

3.3.1 Utøvelsesbestemmelser

Erfaringer fra årets fangst tilsier at det fortsatt er behov for at fangstfolk og skipper gjennomgår tilstrekkelig opplæring i gjeldene regelverk, herunder særlig regler om utøvelse av fangst. Opplæringen vil ha hovedvekt på regler om utøvelse og gjennomføring av fangsten og avsluttes med skriftlig prøve. Inspektørene må også delta på kurset.

Fiskeridirektøren foreslår at det stilles som vilkår for deltakelse i selfangsten at skipper foruten den del av mannskapet som ikke deltok på kurs i 2005, må delta på kurs for selfangere i 2006.

Kurset vil bli avholdt i Tromsø i tilknytning til fangststart, og en ber om innspill med hensyn til dato.

3.3.2. Kvalitetsbestemmelser

I henhold til forskrift av 6. mars 2003 om hygiene og kontroll ved produksjon og omsetning av kjøtt fra sjøpattedyr (sjøpattedyrforskriften), skal alt kjøtt som skal omsettes til folkemat være godkjent av offentlig tilsynsveterinær.

Kontroll av selkjøtt kan utføres om bord på fangstfartøy ute på feltet, under forutsetning av at

1. fartøyet er godkjent iht nærmerer bestemmelser og

2. inspektøren har veterinær kompetanse og er godkjent av offentlig tilsynsmyndighet for å utføre kjøttkontroll.

Som kjent er det en fiskeripolitisk målsetting å utvikle en selfangstnæring som er lønnsom og uavhengig av offentlige subsidier. Det er derfor nødvendig å legge forholdene til rette for å gi næringen et utviklingspotensiale. Herunder er produksjon av selkjøtt et alternativ. Fiskeridirektoratet har således gitt tillatelse til at de inspektørene som er engasjert av direktoratet og skal påse overholdelse av gjeldende bestemmelser for selfangsten overholdes, også kan autoriseres av Mattilsynet som offentlige tilsynsveterinærer. Bla av denne grunn er det nødvendig å opprettholde vilkåret om veterinærkompetanse ved engasjement som selfangstinspektør.

Mattilsynet viser til erfaringene fra de tre siste årenes ordning med kjøttkontroll om bord på fangstfeltet. Det generelle inntrykket er at kravene til personell, fangstfartøy og utstyr og produksjon og lagring av selkjøtt som fremgår av Sjøpattedyrforskriften, blir dårlig ivaretatt. Mattilsynet ble i møte med Fiskeridirektoratet oppfordret til å kontakte Norges Fiskarlag for å søke å etablere et samarbeid som bidrar til å forbedre næringens forståelse og ivaretagelse av ovennevnte hensyn.

4. REGLENE OM UTØVELSE AV SELFANGST OG KYSTSELJAKT.

Regelverket for utøvelse av selfangst har i noen grad vært drøftet i årenes løp. På bakgrunn av Sjøpattedyrrådets tilrådning ble det i september 2002 nedsatt en arbeidsgruppe som foretok en gjennomgang av gjeldende regler for utøvelse av selfangst. Arbeidsgruppen skulle vurdere fangstfremmende tiltak som kan forenes med krav til dyrevern og etikk. Det var et hovedhensyn å vurdere tiltak som kan legge forholdene til rette for å kunne ta ut flest mulig dyr på den tiden en har til rådighet. Samtidig må reglene utformes på en måte som sikrer best mulig utnyttelse av dyret, herunder kjøttet.

Arbeidsgruppen var enig om at det ikke bør lages regler som forutsetter vesentlig grad av skjønnsutøvelse. Dette stiller store krav både til fangstfolk og til inspektør, og kan skape grunnlag for ubegrunnede tvister.

I samsvar med arbeidsgruppens rapport ble forskrift om utøvelse av fangst av sel endret ved ny forskrift av 11. februar 2003. Endringene gjaldt bla adgang til krøking i særlige tilfeller (ta ikke-blodtappede dyr om bord med langtrøe). For øvrig ble det uttrykkelig presisert at avlivingsbestemmelsene og praktiseringen av disse skal være i samsvar med dyrevernlovens prinsipper.

Sjøpattedyrrådet gikk i møtet 19. oktober 2004 inn for å nedsette en arbeidsgruppe for å se nærmere på regelverket for utøvelse av selfangst og jakt på kystsel.

Fiskeridirektoratet har tatt flere initiativ for å søke å få etablert en slik gruppe. Sentrale aktører har imidlertid ikke hatt anledning til å prioritere dette arbeidet, og det har derfor ikke vært mulig å etterkomme Sjøpattedyrrådets vedtak i inneværende år.

Endring av regelverket av hensyn til effektivitet og kostnadsreduksjoner vil måtte innebære økt bruk av skjønn ved anvendelse av reglene. På generelt grunnlag vil en vise til at skjønnsutøvelse stiller store krav til utøver, og at risikoen for feil anvendelse av dette øker jo friere skjønnet er. I tillegg vil det stille store krav til kontroll av overholdelse av regelverket. Etter en totalvurdering

er det derfor Fiskeridirektørens oppfatning at spørsmålet om gjennomgang av regelverket for å vurdere fangstfremmende tiltak, bør avvantes.

Fiskeridirektøren viser til vedtaket fra 19. oktober 2004, og foreslår at en gjennomgang av gjeldende regelverk for utøvelse av selfangst og jakt på kystsel avvantes.

5. UTVIKLING AV SLAKTERIANLEGG OM BORD PÅ FANGSTSKUTER.

Spørsmålet om muligheten for bedre utnyttelse av kjøttet fra selfangsten er blitt drøftet ved flere anledninger, og ble tatt opp igjen i møtet 19. oktober 2004. Et slikt anlegg må tilfredsstillende gjeldende hygienekrav for slaktning av dyr. I tillegg bør anlegget være brukervennlig og kunne tilpasses de enkelte fartøy.

Sjøpattedyrrådet gikk i oktober 2004 inn for at det ble søkt etablert et prosjekt for utvikling av slakterianlegg. Rådet oppfordret Fiskeri- og kystdepartementet til å se nærmere på mulighetene for å finansiere et slikt prosjekt.

Fiskeri- og kystdepartementet har ikke funnet midler til finansiering av et slikt prosjekt.

6. ØKT SATSING PÅ FANGST AV SEL

6.1 Innledning

I St.meld. nr 27 Norsk Sjøpattedyrpolitikk (2003-2004)(Sjøpattedyrmeldingen) understrekes myndighetenes målsetting om å utvikle en sjøpattedyrnæring som er lønnsom og uavhengig av offentlige subsidier. Arbeidet med å etablere en økosystembasert forvaltning av våre sjøpattedyrbestander er således en prioritert oppgave.

Sjøpattedyrmeldingen drøftet fire ulike forvaltningsmodeller for sjøpattedyr:

- 1) Sette nullkvoter og la økosystemets bæreevne regulere bestandene.
- 2) Videreføre dagens forvaltning.
- 3) Øke uttaket av bestandene innenfor rammen av tradisjonell enbestandsforvaltning.
- 4) Forvalte bestandene av sjøpattedyr ut fra hensynet til andre ressurser i et økosystembasert forvaltningsregime.

Sjøpattedyrmeldingen karakteriserer dagens fangstnivå (2) av grønlandssel og klappmyss som følger: *"Dagens fangstnivå antas ikke å ha vesentlig bestandsregulerende effekt og kan derfor ikke begrunnes ut fra hensynet til andre ressurser"*¹. Dersom hensynet til andre ressurser tillegges vekt bør altså fangsten opp på et høyere nivå.

I Sjøpattedyrmeldingen tok Regjeringen til orde for at den norske forvaltningsmodellen bør være en kombinasjon av alternativ 3) og 4), hvilket vil innebære en kraftig økning av fangst av sjøpattedyr i forhold til det som tas under dagens forvaltningsmodell. For å gjennomføre en slik forvaltningsmodell må det utvikles beskatningsstrategier for de enkelte bestander, og det må utvikles rammebetingelser som sikrer en fangst i tråd med vedtatte kvoter.

¹ Punkt 4.2.2, side 60 i St.meld nr. 27 (2003/2004)

Fiskeri og havbruksnæringens forskningsfond (FHF) og Innovasjon Norge har i rapporten ”Økt selfangst i Vesterisen og Østisen inklusive Kvitsjøen” identifisert en rekke (9) tiltak for å øke fangsten av sel. Rapporten og forslag til tiltak følger vedlagt (.).

Det Internasjonale Råd for Havforskning (ICES) arbeider med å utvikle referansepunkter som grunnlag for en beskatningsstrategi for sel. Dette arbeidet er p.t. ikke ferdig, men vil på sikt bestemme kvotenivå for de ulike bestandene. Det er imidlertid forventet at totalkvotene for grønlandssel i Vesterisen og Østisen vil kunne settes vesentlig høyere enn nåværende kvotenivå. Når en samtidig erfarer at eksisterende kvoter ikke utnyttes fullt ut er det, som påpekt i Sjøpattedyrmeldingen og rapporten fra FHF/Innovasjon Norge, behov for å vurdere tiltak som kan øke fangsten.

6.2 Tilnærming til økt fangst

Forvaltningsutfordringen for å få dette til er stor; selfangsten er p.t. ikke lønnsom og det skal høstes på to selbestander hvorav den største ligger i russiske farvann. Det er også en sterk internasjonal opinion som følger utøvelsen av fangsten. Rammevilkår som kan bidra til å øke fangsten må svare på disse utfordringene.

6.2.1 Utøvelsen av fangsten

En grunnleggende forutsetning for at en økt fangst av sel skal kunne gjennomføres er at utøvelsen av fangsten foregår i samsvar med gjeldende regler. Det kan forventes at ny satsing på fangst av sel vil bli gjenstand for økt oppmerksomhet og brudd på utøvelsesforskriftene vil kunne hemme arbeidet med økt selfangst kraftig.

En utøvelse av selfangsten i henhold til forskrift kan oppleves som kostnadskrevende, og brudd på slike forskrifter kan være motivert av å redusere kostnadene med fangsten. Skal en imidlertid lykkes med å øke fangsten av sel må lønnsomheten i fangsten og øvrige rammebetingelser være så gode at en forskriftsmessig utøvelse av fangsten samlet sett gir god lønnsomhet.

6.2.2 Lønnsomhet i selfangsten

For det enkelte fartøy vil lønnsomheten i selfangsten bestemmes av fartøyets kvote, prisen som oppnås for produktene, hvor effektivt fangsten kan gjennomføres og kostnadene med utrustning og drift av fartøyet. Som kjent er det på langt nær tilstrekkelig lønnsomhet i fangstleddet til at fangsten kan foregå uten betydelige støttetiltak. For å få til en økt fangst må lønnsomheten økes og det må etableres gode og forutsigbare rammevilkår for næringen.

Økt verdi av produktene fra selfangsten

For å bedre lønnsomheten bør verdiskapingen i fangsten økes. Det er viktig at det arbeides målbevisst for at skinn, spekk og kjøtt fra fangsten har topp kvalitet slik at det oppnås høyest mulig pris for produktene.

Forutsigbare rammebetingelser

Av de viktigste rammebetingelsene er størrelsen på fartøyenes kvote. Som i øvrige fiskeri er det umulig å gi full forutsigbarhet med hensyn til kvotestørrelsene flere år frem i tid. Selbestandene vil variere av naturlige årsaker og fangsten må til en viss grad tilpasses dette. Likevel vil det være stabiliserende å regulere antall fartøy som skal delta i selfangsten gjennom en konsesjonsordning. Når antallet fartøy er fastsatt, vil hvert fartøy ha forutsigbarhet med hensyn til sin andel av den norske totalkvoten.

Ettersom fangsten ikke er lønnsom er det behov for kompensasjon for at fangsten skal gjennomføres. Størrelsen på denne kompensasjonen bør også være mest mulig forutsigbar. Finansiell subsidiering av næringen har hatt den ulempe at størrelsen på subsidiene dels er blitt bestemt gjennom Statsbudsjettet og dels gjennom forhandlinger mellom stat og næring hvert år.

Det er i Sjøpattemeldingen fremmet forslag om å gi ”kvotebonus” i andre fiskeri for fartøy som deltar i selfangst. Forslaget er at fartøy som deltar i andre fiskerier skal stimuleres til å delta i selfangst ved at de får en kvotebonus i de fiskeriene de tradisjonelt deltar i. For de fartøy som skal delta i selfangsten vil det beste være å bli tildelt en garantert kvote (i tonn) i øvrige fiskeri som utløses etter at årets selfangst er gjennomført og utøvd i henhold til gjeldende bestemmelser.

Utgangspunktet er at de enkelte fartøy som tildeles konsesjon for å drive selfangst vil være hjemmehørende i en fartøygruppe. Det er likevel ikke naturlig at det er denne fartøygruppen som skal ”betale” kvotebonusen. En økt selfangst er i stor grad motivert ut fra hensynet til andre ressurser, noe som vil komme flere fartøygrupper til gode. Ut fra dette synes det mer naturlig å hente kvantumet som benyttes til kvotebonus direkte fra norske totalkvoter. Belastningen vil da fordeles på de ulike fartøygrupper i henhold til fordeling av norsk totalkvote. I den grad et nytt fartøy og en ny aktør gis selfangstkonsesjon vil det også være naturlig å hente kvotebonusen i andre fiskeri fra norsk totalkvote.

Gode rammebetingelser

En økning av selfangsten kan bare gjennomføres dersom avlivningen foregår i samsvar med regler som ivaretar hensynene til dyrevern og etikk. Utøvelsesreglene må være utformet på en måte som sikrer best mulig utnyttelse av dyret, herunder skinn, spekk og kjøtt, og det vil måtte bli stilt krav om slik utnyttelse. Fartøyene må konstrueres/bygges om i henhold til dette, samt ha kapasitet til ta i mot nasjonal inspektør og eventuelt internasjonale observatører (NAMMCO).

I rapporten fra FHF/Innovasjon Norge poengteres det at fangsten av voksne produktive dyr vil være mer effektiv enn fangsten av unger, mens det er skinn fra unger som har størst fangstverdi. Netto kostnader med selfangsten vil derfor også være avhengig av fangstmønsteret.

Hensyn tatt til ovennevnte, må rammebetingelsene være så vidt gode at finansiering av nybygg eller ombygging av eldre fartøy til selfangst går greit. Dette innebærer at kvotebonusen i andre fiskeri bør være av en størrelse som sikrer samlet god lønnsomhet og egenkapital i de utførende selskaper. Når en tar hensyn til at fangst av sjøpattedyr er generelt omdiskutert, vil det ikke være urimelig om noen finansinstitusjoner setter høyere krav til lønnsomhet og egenkapital enn hva som ellers kreves i fiskerinæringen.

6.2.3 Hvilken bestand bør det fokuseres på

Fangst av sel foregår som kjent på to bestander, nemlig bestandene i Vesterisen og i Østisen. Bestanden i Østisen er større enn bestanden i Vesterisen og har følgelig en større innvirkning på

Rådet tilrår en videreføring av gjeldende definisjoner av grønlandssel og klappmyss. Omregningsfaktor for grønlandssel foreslås videreført, slik at to unger tilsvarener ett voksent dyr.

Klappmyss i Vesterisen

Sjøpattedyrrådet hadde en grundig drøftelse vedrørende tilrådning om TAC for klappmyss i 2006. Som det fremgår av saksfremlegget ovenfor, indikerer forløpige resultater fra tellingene i 2005 at estimert ungeproduksjon hos klappmyss i Vesterisen ligger betydelig lavere enn det som ble observert i 1997. Også ved tellingene i 1997 ble det forventet større forekomster enn det en fant. Det er ikke påvist entydige årsaker til nedgangen.

Både fra selfangstnæringens representanter og andre medlemmer i rådet ble det gitt uttrykk for at det snarest må iverksettes undersøkelser for søke å kartlegge årsakene til det som synes å være en alvorlig situasjon for klappmyssbestanden.

Haug (Havforsningsinstituttet) viste til at det for 2007 er planlagt telling av grønlandssel, og at det av ressursmessige årsaker ikke er mulig å gjennomføre undersøkelser av klappmyss i tillegg til dette. Imidlertid vil signaler fra Sjøpattedyrrådet om at videre undersøkelser av klappmyss bør prioriteres, være et tungveiene moment ved vurdering av eventuell omprioritering av undersøkelser.

Sjøpattedyrrådet fattet under henvisning til dette følgende vedtak:

Sjøpattedyrrådet viser til de foreløpige resultatene fra årets tellinger av klappmyssens ungeproduksjon, hvor det finnes indikasjoner på en betydelig lavere produksjon enn ved forrige telling i 1997. Rådet understreker nødvendigheten av at det allerede fra kommende sesong iverksettes tiltak for å få undersøkt mulige årsaker til dette. Herunder bør det iverksettes undersøkelser med tanke på å få undersøkt mulige sykdomsrelaterte årsaker.

Sjøpattedyrrådet vil vise til at det er klappmyss (blueback) som utgjør den lønnsomme del av fangsten. Rådet er videre kjent med at det er planlagt telling av grønlandssel i 2007. Under henvisning til den bekymringsfulle situasjonen for klappmyss i Vesterisen vil imidlertid Sjøpattedyrrådet be om at ny telling av klappmyssens ungeproduksjon prioriteres fremfor telling av grønlandssel i 2007.

Sjøpattedyrrådet hadde en grundig drøftelse vedrørende spørsmålet om fastsettelse av TAC for klappmyss. Det ble særlig vist til behovet for stabil markedstilførsel. Fangst av klappmyss er nå markedsfinansiert, men stabil tilgang på skinn er imidlertid avgjørende for at markedet skal kunne opprettholdes og videreutvikles.

Antonsen (G.C. Rieber & Co) viste til at markedet for blueback nå er bra, og gir god lønnsomhet både for fanger og produsent. En opprettholdelse av denne utviklingen er imidlertid avhengig av stabil markedstilførsel. Reduserte kvoter vil således kunne få uønskede konsekvenser både for næringen og markedet.

Næringen fremholdt at fangst av klappmyss nå er markedsfinansiert, men at stabil tilgang på skinn er avgjørende for at markedet skal opprettholdes og videreutvikles. Det ble derfor fremmet

forslag om at tilskuddsmidlene for fangsten i 2006 skal i hovedsak forbeholdes fangst av grønlandssel, som er den bestanden som ønskes redusert.

Fra fiskeriforvaltningen ble det vist til at tilråningene fra Havforskningsinstituttet/ICES om TAC for klappmyss har vært klare og entydige, og at det er internasjonal aksept for at forskning og forvaltning skal ta ”føre var hensyn”.

Sjøpattedyrrådet fattet følgende vedtak:

Sjøpattedyrrådet viser til arbeidet med å etablere et bærekraftig og lønnsomt marked for klappmyss. En reduksjon i TAC vil signalisere reduksjon i tilgangen til dette markedet, og vil være svært uheldig i den etableringsfasen markedet er i .

Sjøpattedyrrådet tilrår en TAC på 4000 klappmyss, forutsatt at tilskuddsmidlene for fangsten i 2006 fortrinnsvis forbeholdes grønlandssel, og at det ikke som tidligere anvendes omregningsfaktor i fangsten der ett voksent dyr tilsvarer en unge.

Fangstperioder

Sjøpattedyrrådet gikk inn for Fiskeridirektørens forslag til videreføring av fangstperioder i Vesterisen og fattet følgende vedtak:

Sjøpattedyrrådet tilrår en videreføring av fangstperiodene i Vesterisen. Dette innebærer at fangst av ikke-diende unger av klappmyss åpnes 20. mars og at fangst av ikke-diende unger av klappmyss kan ta til fra 10. april. Fangst av grønlandssel skal være avsluttet innen 30. juni og fangst av klappmyss innen 10. juli. Fangstperioden bør kunne forlenges dersom is- og/eller værforholdene skulle tilsi det.

Utøvelsesbestemmelser

Sjøpattedyrrådet sluttet seg til Fiskeridirektøren tilråning, og fattet følgende vedtak:

Sjøpattedyrrådet tilrår at det stilles som vilkår for deltakelse i selfangsten at skipper foruten den del av mannskapet som ikke deltok på kurs i 2005, må delta på kurs for selfangere i 2006.

Deltakelse i fangsten

Det var lagt til grunn at konsesjonsordning for selfangst vil bli vedtatt i løpet av høsten 2005.

Næringen ga uttrykk for at det hastet med å få på plass en konsesjonsordning og mente at deltakelsen måtte begrenses til fartøy som allerede er med i fangsten.

Regler om utøvelse av kystsel og kystseljakt

Sjøpattedyrrådet sluttet seg til Fiskeridirektørens forslag om at en gjennomgang av gjeldende regelverk for utøvelse av selfangst og jakt på kystsel avventes.

Utvikling av slakterianlegg om bord på fangstskuter

Sjøpattedyrrådet gikk inn for at Fiskeri- og kystdepartementet på nytt tar opp spørsmålet med Fiskerinæringens Forskningsfond, mht mulighetene for å finansiere et prosjekt om utvikling av slakterianlegg ombord på fangstskuter.

Økt satsing på fangst av sel

Sjøpattedyrrådet drøftet Fiskeridirektørens forslag om å etablere en arbeidsgruppe for å komme med forslag til tiltak om økt lønnsomhet i næringen. Betydningen av næringens representasjon i en slik gruppe ble understreket..

Under henvisning til ovennevnte fattet Sjøpattedyrrådet følgende vedtak:

Det foreslås etablert en arbeidsgruppe med medlemmer fra representative deler av næringen, herunder Norges Fiskarlag, Havforskningsinstituttet, Fiskeri- og kystdepartementet og Fiskeridirektoratet.

Arbeidsgruppen skal komme med forslag til hvordan lønnsomheten for de deltagende fartøyene kan være på et tilfredsstillende nivå gjennom endring av rammebetingelser (eksempelvis kvotebonus). Arbeidsgruppen skal levere sin rapport til Fiskeridirektøren innen 30. juni 2006.

Inspektørrapporter

Vedlagt rapporter fra inspektørene under selfangsten 2005 fra samtlige fartøy som deltok i fangst.

Sjøpattedyrrådets møte, Bergen, 8.-9.november 2005

FANGST OG REGULERINGER AV ISHAVSSEL

Tore Haug

Havforskningsinstituttet
Postboks 6404
9294 Tromsø

Spørsmål knyttet til forvaltning og fangst av ishavsselene grønlandssel og klappmyss blir tradisjonelt drøftet i en felles arbeidsgruppe nedsatt innafør rammen av Den Blandete Norsk-Russiske Fiskerikommisjonen. Arbeidsgruppas mandat har omfattet gjensidig rapportering om fangst og forskning siste år, vurdering av selbestandene, utarbeidelse av forslag til fangstkvoter og andre reguleringsbestemmelser for kommende sesong, samt gjensidig informasjon og avtale om forskningsarbeid for påfølgende år. I tillegg til norske og russiske forskningsresultater har arbeidsgruppas arbeid i stor grad også bygget på behandlingen av foreliggende materiale i den felles ICES/NAFO arbeidsgruppa for grønlandssel og klappmyss (Joint ICES/NAFO Working Group on Harp and Hooded Seals, heretter kalt WGHARP). Siste møte i WGHARP ble avholdt i St. John's, Newfoundland, Canada 30.august-3.september 2005, rapporten fra dette møtet ble behandlet av ACFM (i ICES) 6.-11.oktober 2005.

Selfangsten 2005

I den ordinære selfangsten i 2005 deltok tre norske fangstskuter i Vesterisen, mens det i Østisen deltok fire norske fartøyer. Total kvote i Vesterisen ble for sesongen 2005 fastsatt til 5,600 ett år gamle eller eldre dyr (1+ dyr) av klappmyss – dette tilsvarer anbefalt likevektsnivå, men av føre-var-hensyn er dette likevektsnivået egentlig basert på samfengte fangster, dvs. at det ikke gis rom for noen omregningsfaktor mellom årsunger og eldre dyr. For grønlandssel i Vesterisen ble det gitt en kvote på 15,000 1+ dyr av – her lå anbefalt likevektsnivå på 8,200 1+ dyr. Kvoteene kunne tas som ikke-diende unger, og i så fall skulle ett 1+ dyr tilsvare 2 unger for grønlandssel og 1,5 unger for klappmyss. Norges kvote av grønlandssel i Østisen ble for 2005 fastsatt til 10,000 1+ dyr (av en totalkvote på 45,100 1+ dyr). Kvoteen kunne tas som ikke-diende unger, i så fall skulle et 1+ dyr svare til 2.5 unger.

Fangsttallene for årene 1995-2005 er gitt i tabellene 1 (grønlandssel) og 2 (klappmyss) for Vesterisen og tabell 3 (grønlandssel) for Østisen. Det har ikke vært russisk fangst i Vesterisen siden 1994. Fangstnivået har i de seinere år ligget under anbefalt likevektsnivå. I 2005 lå eksempelvis uttaket av klappmyss i Vesterisen på 68% av anbefalt likevektsnivå. Tilsvarende tall for grønlandssel i 2005 var 59% i Vesterisen, mens det i Østisen/Kvitsjøen ble fanget grønlandssel tilsvarende 35% av likevektsnivået.

Tabell 1 Grønlandssel. Fangst (landinger) fra Vesterisen.

Sesong	Norsk fangst			Russisk fangst			Total fangst		
	Unger	1+	Sum	Unger	1+	Sum	Unger	1+	Sum
1995	317	7889	8206	0	0	0	317	7889	8206
1996	5649	778	6427	0	0	0	5649	778	6427
1997	1962	199	2161	0	0	0	1962	199	2161
1998	1707	177	1884	0	0	0	1707	177	1884
1999	608	195	803	0	0	0	608	195	803
2000	6328	6015	12343	0	0	0	6328	6015	12343
2001	2267	725	2992	0	0	0	2267	725	2992
2002	1118	114	1232	0	0	0	1118	114	1232
2003	161	2116	2277	0	0	0	161	2116	2277
2004	8288	1607	9895	0	0	0	8288	1607	9895
2005	4680	2525	7202	0	0	0	4680	2525	7202

Tabell 2 Klappmyss. Fangst (landinger) fra Vesterisen.

Sesong	Norsk fangst			Russisk fangst			Total fangst		
	Unger	1+	Sum	Unger	1+	Sum	Unger	1+	Sum
1995	368	565	933	0	0	0	368	565	933
1996	575	236	811	0	0	0	575	236	811
1997	2765	169	2934	0	0	0	2765	169	2934
1998	5597	754	6351	0	0	0	5597	754	6351
1999	3525	921	4446	0	0	0	3525	921	4446
2000	1346	590	1936	0	0	0	1346	590	1936
2001	3129	691	3820	0	0	0	3129	691	3820
2002	6456	735	7926	0	0	0	6456	735	7926
2003	5206	77	5283	0	0	0	5206	77	5283
2004	4202	649	4851	0	0	0	4202	649	4851
2005	3633	193	3826	0	0	0	3633	193	3826

Tabell 3 Grønlandssel. Fangst (landinger) fra Østisen og Kvitsjøen.

Sesong	Norsk fangst			Russisk fangst			Total fangst		
	Unger	1+	Sum	Unger	1+	Sum	Unger	1+	Sum
1995	260	6582	6842	29144	500	29644	29404	7082	36486
1996	2910	6611	9521	31000	528	31528	33910	7139	41049
1997	15	5004	5019	31319	61	31380	31334	5065	36399
1998	18	814	832	13350	20	13370	13368	834	14202
1999	173	977	1150	34850	0	34850	35023	977	36000
2000	2253	4104	6357	38302	111	38413	40555	4215	44770
2001	330	4870	5200	39111	5	39116	39441	4875	44316
2002	411	1937	2348	34187	0	34187	34598	1937	36535
2003	2343	2955	5298	37936	0	37936	40279	2955	43234
2004	0	33	33	0	0	0	0	33	33
2005	1180	9386	10566	14258	19	14279	15438	9405	24843

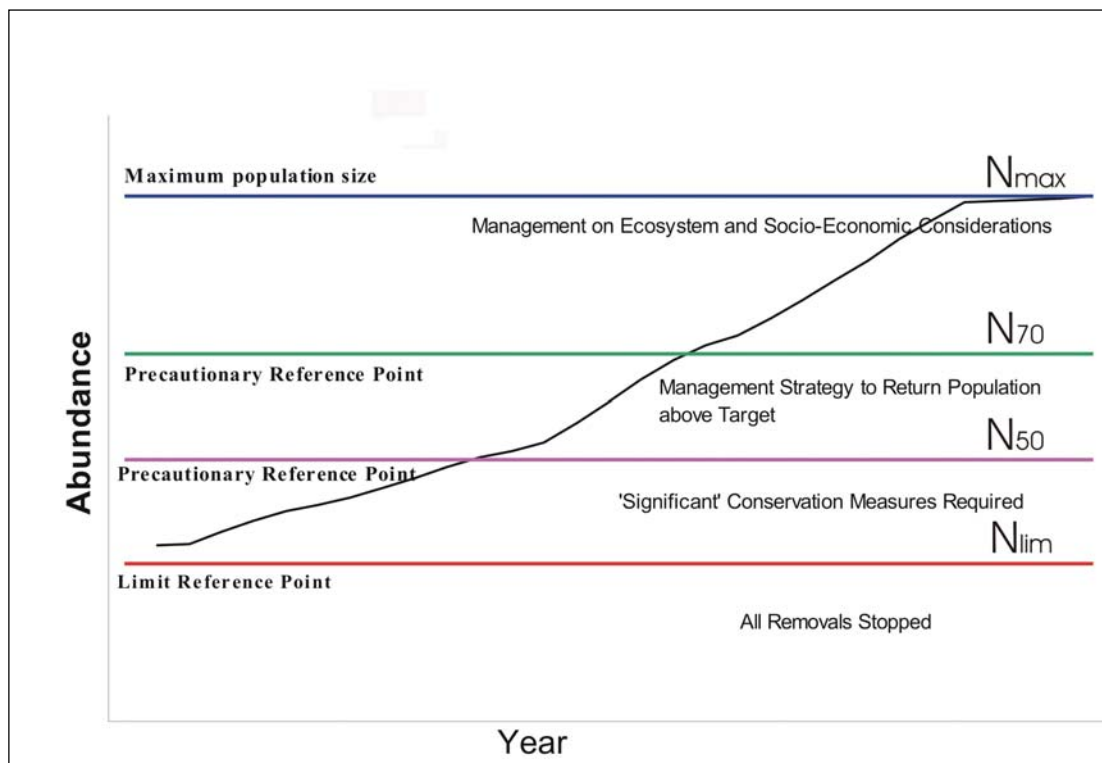
Arbeidet med å utvikle biologiske referansepunkter for ishavsselene

ICES har slått fast at nivå for fangstuttak av ishavssel må settes innfor rammene av et føre-var-prinsipp (Precautionary Approach = PA) slik at der ikke foreligger noen risiko for kollaps i bestandene. WGHARP har derfor startet en prosess med å utvikle et PA-basert system med foreslåtte biologiske referansepunkter. Innafor dette rammeverket identifiseres Precautionary Reference Point (PRP, "Føre-var-nivå") og Limit Reference Point (LRP, "Nedre-grense-nivå") for hver den enkelt bestand. På hvert nivå legges det inn en definert handlingsplan som skal være retningsgivende for hvilke forvaltningstiltak som skal settes inn.

Under WGHARPs møte i St. John's (september 2005) ble dette nevnte rammeverket ferdigutviklet – det er nå til vurdering i ICES. En viktig forutsetning for at de ulike referansepunkter skal kunne defineres er at den aktuelle bestand er såkalt data-rik, dvs. at det foreligger flere uavhengige bestandsestimater (helst ikke mindre enn tre innafor en 10-15 årsperiode, der avstanden mellom hvert estimat bør være 2-5 år) med akseptabelt presisjonsnivå, at siste bestandsestimat ikke er eldre enn 5 år og at der foreligger tilnærmet like oppdatert informasjon om bestandens produksjonsevne og dødelighet. Hvis ikke slik informasjon foreligger vil bestanden klassifiseres som data-fattig og forvaltningsstrategien må legges på et mer forsiktig og risikofritt nivå.

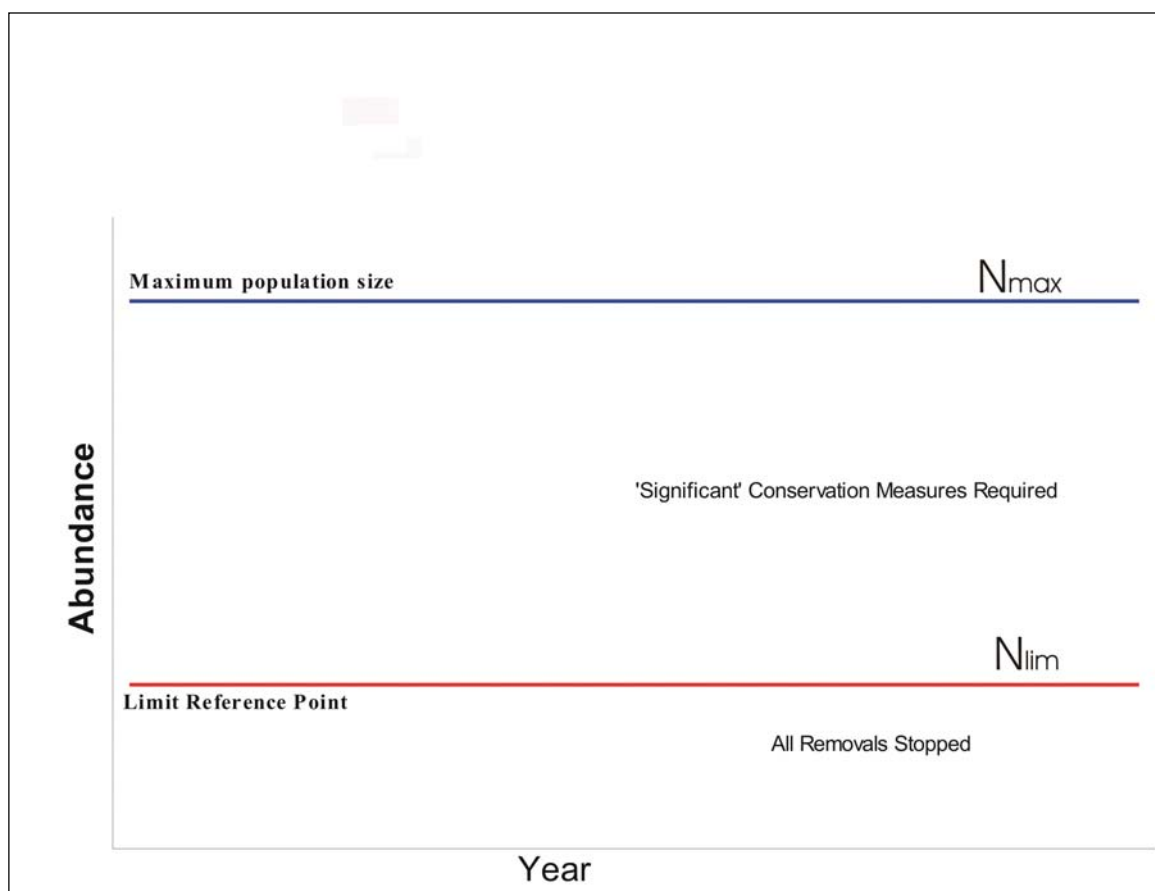
For data-rike bestander er det foreslått to PRP og et LRP (se Figur 1 under): Det første PRP (N_{70}) defineres som 70% av Maximum Population Size (N_{max} , maksimal populasjonsstørrelse). N_{max} blir da definert som største observerte populasjonsstørrelse (f.eks dagens nivå, eventuelt et kjent historisk nivå). Når bestanden ligger mellom N_{70} og N_{max} kan bestanden forvaltes med mange frihetsgrader – fangstuttak kan dimensjoneres fritt alt etter hvilken bestandsutvikling man ønsker (reduksjon, stabilisering, økning). Dersom bestandsstørrelsen kommer under N_{70} må det imidlertid legges opp til et fangstregime som sikrer at bestanden på sikt vil komme over N_{70} igjen. N_{50} er et andre PRP som altså er satt til 50% av N_{max} . Kommer bestanden på et nivå under N_{50} må det settes inn strengere reguleringstiltak slik at bestanden på forutsigbar sikt kan komme opp over N_{70} . LRP (N_{lim}) er satt til 30% av N_{max} . Kommer bestanden under dette nivå stanses all fangst. Valg av prosentsetser er motivert av grundig gjennomgang av både modeller brukt i praktisk fiskeriforvaltning og av metodikk brukt i mer bevaringspreget forvaltning.

N_{lim} markerer en definitiv nedre grense for en beskattet bestand. Kommer bestanden under dette nivået er sannsynligheten for kollaps og irreversible skader stor, og alt fangstuttak må stoppe inntil man får bestanden opp på et høyere nivå. Enhver forvaltningsstrategi må søke å unngå at bestanden havner på et slikt nivå. Dette kan gjøres ved å sette inn tiltak (fangstbegrensinger, ikke nødvendigvis stopp) så snart bestanden kommer under PRP. PRP er lagt inn i systemet for å ta høyde for usikkerheter i både data og modellformuleringer, og føre-var-prinsippet tilsier at alle forvaltningstiltak bør ha som målsetning at bestanden ligger over dette nivå. Første PRP (N_{70}) er det nivået en ønsker at bestanden skal holdes på eller over. Ligger observert bestandsnivå over N_{70} kan bestanden også høstes på basis av økosystem- og sosio-økonomiske vurderinger.

Figur 1. Foreslåtte referansepunkter og forvaltningstiltak ved implementering av føre-var-prinsippet i forvaltning av data-rike selbestander. Se teksten over for nærmere forklaring. Den svarte kurven indikerer populasjonsveksten for nordvestatlantisk grønlandssel (som systemet opprinnelig ble laget for) fra seint på 1970-tallet og fram til i dag.

Dersom bestanden klassifiseres som data-fattig må forvaltningsstrategien legges på et mer forsiktig og risikofritt nivå. Hvis det ikke finnes et tilgjengelig bestandsestimat tillates det ikke fangst. Finnes det et, eventuelt to, nye bestandsestimater med akseptabel presisjon reduseres forvaltningens kontrollregler til et spørsmål om bestandsnivået ligger over eller under N_{lim} . Ligger det under stoppes all fangst, ligger det over benyttes den konservative bergningsmetoden som brukes ved forvaltning under såkalt Potential Biological Removal (PBR), opprinnelig utviklet i USA til bruk for å beregne hvorvidt utilsiktet bifangst av bl.a. sel er bærekraftig i forhold til bestandenes størrelse. Dette er en svært robust metode som også tar høyde for usikkerheter i datagrunnlaget. I data-fattige bestander kan N_{lim} enten være 30% av et historisk presist bestandsestimat; dersom et slikt estimat ikke finnes defineres N_{lim} på basis av IUCNs kriterier for sårbare arter. Figur 2 gir en skjematisk framstilling av forvaltningen av data-fattige bestander.

Figur 2. Foreslåtte referansepunkter og forvaltningstiltak ved implementering av føre-var-prinsippet i forvaltning av data-fattige selbestander. Se teksten over for nærmere forklaring.

WGARP konkluderte med at alle klappmyssbestandene på nåværende tidspunkt er data-fattige, mens grønlandsselbestanden i Nordvest-Atlanteren er data-rik. Grønlandsselbestandene i Øst- og Vesterisen betraktes som data-rike nå, men ny informasjon om reproduksjon og produksjonsevne må innhentes snarest for at begge bestandene skal kunne opprettholde denne status.

ICES har nå vurdert WGARPs forslag til prinsipper for føre-var-forvaltning av ishavsselbestander. Den viktigste innvending var at det vil være svært vanskelig å definere N_{max} for de bestandene det gjelder. ICES slår fast at redusert fangstpress i flere tiår antakelig har gitt rom for bestandsvekst, og at bestandene av grønlandssel nå antakelig er på sitt maksimum i perioden etter 1945 (dvs. den perioden det foreligger pålitelige fangstdata for). Dagens fangstnivå må forventes å kunne gi ytterligere bestandsvekst – det er imidlertid ikke mulig å forutse mulige tetthetsavhengige effekter når bestanden nærmer seg systemets bæreevne. Hva som er systemets bæreevne for selbestandene er heller ikke umiddelbart innlysende, verken i fortid (opprinnelig bestandsstørrelse), nåtid eller framtid. Systemenes bæreevne er i utgangspunktet en variabel størrelse – dette må tas i betraktning når N_{max} søkes

estimert, likeledes endringer i faktorer som klima og byttedyrbestander (for eksempel pga. fangst).

ICES mener at et forvaltningssystem som skal relateres til noe som er tilnærmet en opprinnelig bestandsstørrelse ikke kan brukes nå, og foreslår et enklere system med innebygget minimalisering av risiko for bestandskollaps. Grønlandsselbestandene har vist evne til kontinuerlig øking fra minimumsnivåer på 1960-tallet til dags dato. ICES foreslår derfor at forvaltning av disse bestandene tar som utgangspunkt at bestandsnivåene med stor sannsynlighet skal ligge over disse historiske minimumsnivåene. ICES konstaterer videre at bestandene i dag ligger over disse minimumsnivåene med god margin, slik at et føre-var-prinsipp i forvaltningen kan være å holde bestandene på eller over dagens nivå. I rådgivningsdelen identifiserer således ICES det fangsttaksnivået som på sikt vil stabilisere bestandene på nåværende nivå.

Dersom WGHARP ønsker å fortsette prosessen med å definere biologiske referansepunkter for de ulike bestandene i henhold til det rammeverket som er beskrevet ovenfor, er det opplagt at en først og fremst må arbeide med spørsmålet om det er mulig å definere N_{max} – metoden brukt i Canada kan muligens være en vei å gå. Der har en, etter en periode med påvist bestandsvekst, definert dagens observerte nivå som N_{max} uten at dette nødvendigvis betyr at bestanden har nådd systemets bæreevne.

Anbefalte reguleringer for selfangsten i 2006

Grønlandsselbestandene i Vesterisen og Østisen og klappmyssbestanden i Vesterisen ble vurdert på WGHARPs møte i St. John's i september 2005. Til dette ble benyttet en populasjonsmodell som er en modifisert versjon av modellen som ble introdusert ved forrige ICES-assessment av ishavssel (2003). Modellen er basert på konstant fangst som over en 10-årsperiode vil stabilisere den enkelte bestand på nåværende nivå. Viktige inngangsdata til modellen er ungeproduksjonsestimater (med beregnet usikkerhet), reproduksjonsparametere og historiske fangstdata (fra 1946 til dags dato). Modellen er strukturert på 20 aldersgrupper. Mens den tidligere modellen opererte med faste verdier for dødelighet og fødselsrater, blir disse parametere nå estimert. Ved denne estimeringen gjøres det på forhånd antakelser om et et cirka nivå med usikkerhetsmarginer for alle parametere – pga. tynt datagrunnlag må noen av disse antakelsene baseres på informasjon fra andre sammenlignbare bestander.

Den modifiserte populasjonsmodellen ble benyttet til å lage nye assessment for begge grønlandsselbestandene i henholdsvis Øst- og Vesterisen. Den nye modellen gir en mer realistisk og stor usikkerhet i estimatene, likeledes gir den generelt høyere tall både for fangststoppjoner og for bestandsanslag enn den tidligere modellen. Dette har sammenheng med at modellen nå estimerer dødelighetsrater – disse ble tidligere gitt faste verdier. Mye tyder på at de faste verdiene som tidligere ble brukt var satt for høyt – dette støttes av forskningsresultater fra både Russland og Nordvest-Atlanteren. For klappmyssbestanden i Vesterisen forelå det ingen ny informasjon om bestanden – et fullt assessment for denne bestanden vil derfor ikke bli gjennomført før våren 2006 da WGHARP skal holde et eget klappmyssmøte.

På bakgrunn av arbeidsgrupperapporten fra WGHARP formulerer ICES i oktober 2005 nye vurderinger av status og retningslinjer for forvaltning av selbestandene i Vesterisen og Østisen for sesongen 2006 og videre framover. Fordi det ikke foreligger noen eksplisitte forvaltningsmål, og fordi prosessen med å definere biologiske referansepunkter for ishavsselene ikke er fullført, kunne ICES ikke gi noen forvaltningsråd for de aktuelle selbestandene. ICES identifiserte imidlertid hvilket fangstnivå som med stor sannsynlighet ville sikre at bestandene holdt seg på dagens nivå på mellomlang sikt (10 år).

Havforskningsinstituttet anbefaler at man ved kvotefastsettelse for sesongen 2006, i tråd med tidligere praksis, tar utgangspunkt i dette nevnte fangstnivå. Det er ventet at også selgruppa i Den Blandete Norsk-Russiske Fiskerikommisjon vil komme til samme konklusjon vedrørende kvotefastsettelsene for 2006.

Grønlandssel i Vesterisen

I kastesesongen 2002 ble det gjennomført et talletokt for å beregne ungeproduksjonen hos grønlandssel i Vesterisen. Ungeproduksjonen ble, på bakgrunn av tellinger fra helikopter (visuelle) og fly (fotobaserte), estimert til 98.500 unger (variasjonskoeffisient 17 %). Dette estimatet er ikke korrigert for spredt kasting, og er derfor et minimumsestimert.

Ved modellering av grønlandsselbestanden ble benyttet denne ungeproduksjonen, samt ungeproduksjonsestimater fra merke-gjenfangstforsøk for perioden 1983-1991:

År	Estimat	c.v.
1983	58.539	.104
1984	103.250	.147
1985	111.084	.199
1987	49.970	.076
1988	58.697	.184
1989	110.614	.077
1990	55.625	.077
1991	67.271	.082
2002	98.500	.179

Modelleringer med utgangspunkt i disse ungeproduksjonstallene ga en estimert ungeproduksjon på 106.000 (95% konfidensintervall 71.000-141.000) og en bestand av ett år gamle og eldre dyr på 618.000 (95% konfidensintervall 425.000-845.000) for 2005.

TAC lå i perioden 1994-1998 på 13.100 ett år og eldre dyr (voksenekvivalenter), i 1999-2000 på 17.500 voksenekvivalenter, og i 2001-2005 på 15.000 voksenekvivalenter.

Konsekvenser på mellomlag sikt (10 år) av ulike fangststoppjoner fra 2006 og utover er gitt i følgende tabell:

Opsjon #	Fangstnivå	Andel 1+ i fangster	Ungefangst	1+ fangst	$N_{2015,1+} / N_{2005,1+}$
1	Dagens	26% (dagens nivå)	3.303	1.138	1.51
2	Likevekt	26%	36.688	12.624	1.01
3	Likevekt	100%	0	31.194	1.05
4	2 X likevekt	26%	73.376	25.248	0.45
5	2 X likevekt	100%	0	62.388	0.55

Som mål på bestandsutviklingen de neste 10 år brukes forholdet mellom modellert størrelse av 1+ bestanden i 2015 og 2005 ($N_{2015,1+} / N_{2005,1+}$). En fortsettelse av dagens fangstnivå (opsjon 1) vil gi bestandsøkning, mens et fangstnivå dobbelt så stort som beregnet likevektsfangst (opsjon 4 og 5) vil medføre en bestandsreduksjon på 45-55% i det neste 10-året. Likevektsfangst for 2006 og årene framover (opsjon 2 og 3), dvs. fangst på et nivå som med stor sannsynlighet ville stabilisere bestanden over en 10-årsperiode, gitt konstant fangst, ble av ICES beregnet til 31.200 ett år gamle og eldre dyr eller et ekvivalent antall unger (der to unger omtrent balansere én eldre sel). **Blant annet fordi det ennå ikke er definert referansepunkter for denne bestanden vil Havforskningsinstituttet anbefale at beregnet likevektsfangst benyttes som grunnlag ved fastsetting av TAC for 2006.**

Klappmyss i Vesterisen

I kastesesongen 1997 ble det gjennomført et talletokt for å beregne ungeproduksjonen hos klappmyss i Vesterisen. Ungeproduksjonen ble, på bakgrunn av disse flytellingene, anslått til 24.000 unger (95 % konfidensintervall 14.800-32.700). Modellering av klappmyssbestanden med utgangspunkt i denne ungeproduksjonen ga en estimert ungeproduksjon på 29.000 (95% konfidensintervall 17.000-41.000) og en bestand av ett år gamle og eldre dyr på 120.000 (95% konfidensintervall 65.000-175.000) i 2003. I 2005 ble det gjennomført et nytt talletokt i Vesterisen med klappmyss som målart, og foreløpige resultater viser en betydelig lavere ungeproduksjon nå enn i 1997: 11 700 (95% konfidensintervall 7.300-16.200). Et utførlig assessment av klappmyssbestanden vil bli gjennomført når WGHARP holder sitt særskilte klappmyssmøte våren 2006. Da vil endelige resultater fra tellingene i 2005 foreligge, og mulige årsaker til den sterke nedgangen i ungeproduksjon bli diskutert.

TAC var i 1998 på 5.000 dyr, i 1999-2000 på 11.200 dyr, og i 2001-2003 på 10.300 dyr (voksenekvivalenter). Fordi klappmyssbestanden i Vesterisen er klassifisert som data-fattig har ICES anvendt en forsiktig metode ved beregning av mulige fangststoppersjoner, såkalt Potential Biological Removal (PBR, opprinnelig utviklet i USA og brukes for å beregne hvorvidt utilsiktet bifangst av bl.a. sel er bærekraftig i forhold til bestandenes størrelse). Ved bruk av PBR-metoden konkluderte ICES i 2003 at et uttak av klappmyss på 5.600 for 2004 og påfølgende år med stor sannsynlighet ville stabilisere bestanden på nåværende nivå – dette ble også TAC for 2004 og 2005. Fordi resultatene fra tellingene i 2005 ennå ikke er ferdig analysert gir ikke ICES noe nytt råd om likevektsuttak fra klappmyssbestanden i Vesterisen. På bakgrunn av de foreløpige indikasjoner om en betydelig nedgang i ungeproduksjon maner imidlertid ICES til stor forsiktighet ved videre forvaltning av denne bestanden.

Havforskningsinstituttet anbefaler at signalet om forsiktighet i forvaltningene tas til etterretning, og at videre uttak fra denne bestanden settes så lavt som overhodet mulig, eventuelt at fangsten stoppes helt inntil det blir avklart om den observerte nedgang i ungeproduksjon er et uttrykk for reell bestandsnedgang.

Grønlandssel i Østisen

Russiske flysurvey, gjennomført i Kvitsjøen i 1998, 2000 (to uavhengige surveys), 2002 og 2003 har gitt fem uavhengige estimater for ungeproduksjonen i denne grønlandsselbestanden:

År	Estimat	c.v.
1998	286.260	.073
2000	322.474	.089
2000	339.710	.095

2002	330.000	.103
2003	327.000	.125

Alle disse ungeproduksjonsestimatene ble benyttet i modellering av bestanden som ga en estimert ungeproduksjon på 361.000 (95% konfidensintervall 299.000-423.000) og en bestand av ett år gamle og eldre dyr på 2.065.000 (95% konfidensintervall 1.497.000-2.633.000) i 2005.

TAC var i 1999 på 21.400 voksenekvivalenter, i 2000 på 27.700 voksenekvivalenter, i 2001-2003 på 53.000 voksenekvivalenter, og i 2004-2005 på 45.100 voksenekvivalenter.

På grunn av bekymringer om bestandens status, spesielt med bakgrunn i mulige høye ungedødeligheter, selinvasjoner på norskekysten, lave observerte reproduksjonsrater og økende alder ved kjønnsmodning, modelleres denne bestanden med en høyere ungedødelighet enn andre bestander, noe som også gir reduserte opsjoner for likevektsfangst. Konsekvenser på mellomlag sikt (10 år) av ulike fangststoppsjoner for 2006 og utover er gitt i følgende tabell:

Opsjon #	Fangstnivå	Andel 1+ i fangster	Ungefangst	1+ fangst	$N_{2015,1+} / N_{2005,1+}$
1	Dagens	12% (dagens nivå)	25.945	3.371	1.35
2	Likevekt	12%	153.878	19.995	0.98
3	Likevekt	100%	0	78.198	1.04
4	2 X likevekt	12%	307.560	39.990	0.53
5	2 X likevekt	100%	0	156.396	0.67

Som mål på bestandsutviklingen de neste 10 år brukes forholdet mellom modellert størrelse av 1+ bestanden i 2015 og 2005 ($N_{2015,1+} / N_{2005,1+}$). En fortsettelse av dagens fangstnivå (opsjon 1) vil gi bestandsøkning, mens et fangstnivå dobbelt så stort som beregnet likevektsfangst (opsjon 4 og 5) vil medføre en bestandsreduksjon på 50-67% i det kommende 10-året. Likevektsfangst for 2004 og årene framover (opsjon 2 og 3), dvs. fangst på et nivå som med stor sannsynlighet ville stabilisere bestanden over en 10-årsperiode, gitt konstant fangst, ble av ICES beregnet til 78.200 ett år gamle og eldre dyr eller et ekvivalent antall unger (der 2,5 unger omtrent balanserer én eldre sel). **Blant annet fordi det ennå ikke er definert referansepunkter for denne bestanden vil Havforskningsinstituttet anbefale at beregnet likevektsfangst benyttes som grunnlag ved fastsetting av TAC for 2006.**

Nasjonenes kvoter av grønlandssel og klappmyss

Under forhandlingene i Den Blandete Norsk-Russiske Fiskerikommisjonen i Tromsø høsten 2000 annullerte Russland sine mangeårige selkvoter i Vesterisen. Disse kvotene har derfor i sin helhet vært forbeholdt norske selfangere fra og med sesongen 2001. For fangsten i Østisen ble det i Fiskerikommisjonens møte i Kabelvåg i 2002 oppnådd enighet om at Norge kunne fangste 10.000 grønlandssel (ett år og eldre dyr, eller et ekvivalent antall unger) i 2003. Under kommisjonens etterfølgende møter (St.Petersburg 2003, Ålesund 2004) ble det gitt tilsvarende norske kvoter i Østisen for henholdsvis 2004 og 2005. Fordeling av nasjonenes kvoter for 2006 er ikke klar ettersom forhandlingene i Fiskerikommisjonen først finner sted i slutten av oktober 2005.

Andre reguleringstiltak

Under forhandlingene i Den Blandete Norsk-Russiske Fiskerikommisjonen i Ålesund i 2004 ble man enige om en del praktiske reguleringstiltak for fangsten i 2005. Av tiltak med

relevans for norske selfangere inkluderes åpningsdatoer for fangstsesongen i Vesterisen: 1) Diende unger, dersom slike tillates fanget, kan tas fra 18.mars (gjelder både grønlandssel og klappmyss); 2) Avvente unger, startdato fastsatt til 20.mars for klappmyss og 1.april for grønlandssel; 3) Dyr som er ett år eller eldre, startdato 22.mars for klappmyss (der imidlertid voksne hanner kan tas fra 18.mars) og mellom 1. og 10.april for grønlandssel. Sluttdato var i utgangspunktet satt til 5.mai, med mulig forlengelse til 30.juni og 10.juli for henholdsvis grønlandssel- og klappmyssfangsten. Åpningsdato for fangstsesongen i Østisen ble fastsatt til 23.mars, med avslutning 20.april og mulig forlengelse til 10.mai. Forbudet mot fangst av hunner i kastelegrene ble foreslått opprettholdt.

Nye bestandsundersøkelser av ishavssel

Havforskningsinstituttet gjennomfører rutinemessig bestandstaksering og forvaltningsrelevante biologiske studier av ishavsselene grønlandssel og klappmyss. I 2002 ble det gjennomført vellykkede bestandsestimeringer av grønlandssel i Vesterisen. Tellingene ga minimumsestimat for ungeproduksjonen på 98 600 (SE=16 800). Legger en dette tallet til tall fra tilsvarende undersøkelser i Nordvestatlaneteren (fra 1999) og Østisen (2002) blir konklusjonen at total årlig ungeproduksjon for grønlandssel i Nordatlanteren ved årtusenskiftet ligger på rundt 1.4 millioner individer.

Det er etter sterke anbefalinger fra ICES og NAMMCO at forskere fra "selfangstnasjonene" Norge, Russland og Kanada nå samarbeider om aktivitetene med bestandsestimering av ishavssel. Slikt samarbeide startet allerede i 2000 da norske forskere og forskningsteknikere deltok under russernes telling av grønlandsselunger med fly og helikopter i Kvitsjøen. Deltakelsen omfattet både feltarbeidet og seinere analyser og publisering. For grønlandssel i Nordvestatlanteren var siste bestandsestimat fra 1999 – derfor måtte det ny feltinnsats til i 2004, nå også med deltakelse av norske og russiske forskere og forskningsteknikere. Resultatene viste en årlig ungeproduksjon på rundt 990 000 individer – dette tallet er svært likt tallet som kom ut av de tilsvarende tellingene i 1999. Det er påvist at bestanden av grønlandssel i Nordvest-Atlanteren har økt etter at fangsten i området nærmest opphørte tidlig på 1980-tallet (fra knapt to millioner individer til godt og vel 5 millioner). På slutten av 1990-tallet ble fangsttrykket igjen økt. Resultatene fra tellingene i 2004 tyder på at det økte fangsttrykket har stoppet bestandsveksten og stabilisert bestanden på nåværende nivå.

Bestandsestimering av ishavsselene grønlandssel og klappmyss forutsetter at en, i tillegg til de data som innsamles under kommersiell fangst, altså kan gjennomføre egne tokt med bestandsestimering som formål. Slike ressurskrevende undersøkelser trenger ikke være årlige, men 5 års intervaller er minimumskravet dersom en ikke gjennom prøvetaking fra kommersiell fangst eller på annen måte gjør observasjoner som tilsier større hyppighet. I tillegg til telling av ungeproduksjon vha. flyfotografering, må også metodeutvikling og -forbedring ennå være sentrale elementer. I Vesterisen skjedde de siste flytellingene av klappmyssens ungeproduksjon i 1997 – det var derfor nødvendig med en ny telling i 2005, ikke minst fordi interessen for fangst av klappmyss, blueback i særdeleshet, er raskt stigende. Tellingene ble vellykket gjennomført med to fly, et helikopter og et isgående fartøy ("Polarsyssel") i perioden 9.mars-2.april 2005. Flyene opererte fra Island, Grønland og Jan Mayen, og rekognoseringsområdet strakte seg langs og et stykke innfor iskant fra ca. 67°42'N til 75°N. Tre kast ble funnet – antall unger ble estimert både ved visuelle tellinger

(fra helikopter) og fotobaserte transekt-tellinger (med fly). Ungene ble stadiestemt med jevne mellomrom for å avklare kasteforløpet, og ungenes adferd etter at mora forlot dem ble undersøkt ved radiomerking av et antall unger. Innsamlede data (inkludert bildene fra flytellingene) er fremdeles under analyse. Foreløpige resultater kan imidlertid tyde på at estimert ungeproduksjon ligger betydelig lavere enn det som ble observert i 1997. I Nordvest-Atlanteren gjennomførte kanadiske kolleger tilsvarende klappmysstillinger på alle kjente kasteplasser for arten parallellt med våre tellinger. Endelige resultater fra alle områder vil bli koplet sammen slik at vi for 2005 får et totaltall for klappmyssens ungeproduksjon for hele Nord-Atlanteren.

Biologiske parametere (fertilitet, mortalitet, demografi) er viktige i de populasjonsmodellene som brukes i selforvaltning. Tilgang på slike data for de aktuelle ishavsselbestander er til dels svært mangelfull, og økt innsats for å skaffe slik informasjon er helt nødvendig. Tidvis er det samlet inn en god del tannmateriale (for individuell aldersestimering) fra sel tatt i kommersiell fangst. Merkeforsøk har også gitt tannmateriale med kjent alder (dyrene merket som årsunger, gjenfanget ett til mange år etterpå under fangsten). I et norsk-russisk samarbeidsprosjekt sammenlignes nå metodologi brukt ved aldersestimering av ishavssel mellom de to land. Aldersmateriale (tannsnitt) fra slike nevnte dyr med kjent alder er særlig viktig materiale for lesingene. Eksperimentet har påvist variasjoner i tolkning av tenneses årringer mellom ulike lesere. Det er viktig å få et mål på usikkerheten i aldersestimering av sel, likeledes å få til en standardisering mellom de ulike laboratorier (for eksempel i Russland, Norge og Kanada) som gjør slikt arbeide. Det planlegges derfor en felles workshop (hvis mulig i 2006) der aldersestimering av sel skal være tema.

Det er satt i gang norsk-russiske analyser av historisk russisk materiale som vil kunne belyse forholdet rundt klappmyssens reproduksjonsbiologi i Vesterisen. Materialet er innsamlet i Vesterisen på første halvdel av 1990-tallet, og det er meningen at resultater fra analysene skal presenteres når WGHARPs holder et møte med klappmyss som hovedtema våren 2006.

Det ble samlet inn vevsprøver fra årsunger av grønlandssel i Kvitsjøen (50 individer, samlet av russiske forskere) og Vesterisen (50 individer, samlet på norsk selfangstskute) i 2005. Prøvene vil bli brukt til genetiske analyser (DNA) for å avklare bestandsforholdene mellom de to antatte bestandene av grønlandssel i Nordøst-Atlanteren.

SAK 4/2005 REGULERING AV FANGST AV KYSTSEL I 2006.

Følgende fremgikk av saksdokumentene:

1. OPPSUMMERING AV JAKT PÅ KYSTSEL I 2005.

Spørsmålet om jakt på kystsel, herunder kvotestørrelse, ble behandlet på møte i Sjøpattedyrrådet 19. oktober 2004. Havforskningsinstituttet utarbeidet kvoteanbefaling for steinkobbe og havert også for 2005.

Fiskeri- og kystdepartementet har i brev av 14. september 2005 bedt Fiskeridirektoratet imøtekomme ønskene om økning av kvoter for fangst av kystsel i 2005. Fiskeridirektoratet har i tråd med dette økt kvoten av steinkobbe i Finnmark og havert i området Stad – Lista.

1.1. STEINKOBBE.

Når det gjelder steinkobbe anbefalte Havforskningsinstituttet i utgangspunktet at kvotene ble satt til 5% av bestandsanslaget. Det ble likevel ansett som forsvarlig for bestanden å øke beskatningstrykket i enkelte områder med inntil 30% ut over 5% av bestandsanslaget. I Skagerrak/Kattegat var det brutt ut en virusepidemi, som medførte en betydelig reduksjon av steinkobbebestanden i dette området.

Havforskningsinstituttet gikk inn for å fortsatt anvende ”føre var” prinsippet, og det forelå således ikke kvoteforslag for Skaggerrakkysten for 2005.

Fiskeridirektøren foreslo at kvotene ble fastsatt i samsvar med Havforskningsinstituttets tilrådning. Flertallet i Sjøpattedyrrådet gikk imidlertid inn for at kvotene ble fastsatt på samme nivå som i 2004. Dette innbar at kvotene ble fastsatt til 13% av bestanden i alle de områdene hvor den er tallrik (Sogn og Fjordane, Møre og Romsdal, Sør-Trøndelag, Nordland, Troms og Finnmark). Videre var det enighet i rådet om at det burde fastsettes kvoter i fylkene i Østfold og Vestfold tilsvarende kvotene for 2004.

1.2. HAVERT.

Kvoten av havert ble fastsatt til 25% av bestandsanslaget i alle områder, noe som er en videreføring av kvoten fra 2004.

1.3. GRØNLANDSSEL.

På grunn av den store bestanden av grønlandssel i Østisen og det årvisse innsiget av slik sel på norskekysten, ble det besluttet å åpne for fri fangst av grønlandssel i 2005. Dette gjaldt for jegere som hadde tillatelser til å delta i jakt på kystsel.

1.4. RINGSSEL.

Det ble på tilsvarende vilkår åpnet for fri fangst av ringsel i Nordland, Troms og Finnmark fylker.

1.5. GENERELT.

Kompetansen til å gi tillatelse til felling av kystsel er delegert til Regiondirektørene i medhold av forskrift av 6. mai 1996 om forvaltning av sel på norskekysten § 5 første ledd.

Kvotene og resultatene fra årets jakt fremgår av tabellene nedenfor. Tabellene viser deltakelse og avskyting fordelt på de forskjellige regioner.

Under henvisning til at kvoten av steinkobbe i Finnmark ble tatt, ba Sametinget i brev av 30. august til Fiskeri- og kystdepartementet om en kvoteøkning på 40 dyr. Departementet ba i brev mottatt 19. september, om at Fiskeridirektoratet imøtekommer ønskene om økning av kvoter for fangst av kystsel i 2005. På bakgrunn av dette ble steinkobbekvoten i Finnmark økt fra 93 til 133 steinkobbe.

Det ble registrert økende interesse for jakt på havert i Rogaland, Hordaland og Sogn og Fjordane, og Fiskeridirektoratet Region Vest anmodet i brev av 25. mai om at kvoten av havert i området Lista – Stad ble økt med 30 dyr. Under henvisning til Havforskningsinstituttets uttalelse av 7. juli d.å. om at det ikke er ressursgrunnlag for å øke kvoten av havert i dette området, ble anmodningen om dette avslått.

Denne kvoten ble imidlertid økt fra 60 til 90 havert fom 19. september, jf. brev fra Fiskeri- og kystdepartementet.

Tabell 1: Deltakelse i jakten

Region	Antall tillatelser	Antall deltakere
Skagerrakkysten	234	-
Rogaland		-
Hordaland	270	-
Sogn og Fjordane		-
Møre og Romsdal	202	53
Sør- og Nord-Trøndelag	323	49 har skutt sel
Nordland	400	-
Troms	153	39
Finnmark	134	23

Tabell 2: Felling av steinkobbe

Region	Kvote	Antall dyr felt
Østfold	21	19
Vestfold	3	3
Rogaland	36	36
Hordaland	0	0
Sogn og Fjordane	94	93
Møre og Romsdal	139	42
Sør-Trøndelag	171	101
Nord-Trøndelag	10	13
Nordland	295	109
Troms	87	87

Finnmark	133	111
Totalt	989	614

Tabell 3: Felling av havert

Delområde	Kvote	Region	Antall dyr felt
Lista til Stad	90	Skagerrakkysten	ca. 51 dyr i hele området
		Rogaland	
		Hordaland	
		Sogn og Fjordane	
Stad til Lofoten	905	Møre og Romsdal	10
		Sør-Trøndelag	38
		Nord-Trøndelag	34
		Nordland	105
Vesterålen til Varanger	221	Troms	14
		Finnmark	127
Totalt	1216		379

Tabell 4: Felling av ringsel

Region	Kvote	Antall dyr felt
Nordland	Fri fangst	4
Troms	Fri fangst	1
Finnmark	Fri fangst	-
Totalt		5

Tabell 5: Felling av grønlandssel

Region	Kvote	Antall dyr felt
Nordland	Fri fangst	-
Troms	Fri fangst	-
Finnmark	Fri fangst	8
Totalt		8

Jegerne har frist til 15. oktober for å sende inn rapporteringsskjema, og denne oversikten kan derfor være noe ufullstendig.

På bakgrunn av Sjøpattedyrrådets tilrådning og for å stimulere til økt jakt ble ordningen med kompensasjon for innsending av kjever/prøver på kr. 500 pr. dyr, videreført. Kompensasjonsordningen gjelder for havert langs hele kysten og steinkobbe i Troms og Finnmark.

1.6. UTENLANDSKE JEGERE

Tillatelse til å delta i jakt på kystsel kan fom 14. januar 2005 også gis til den som ikke er norsk statsborger eller likestilt med denne. Slik tillatelse kan bare gis til utlendinger som under jakten er i følge med en norsk statsborger som selv innehar tillatelse til å drive slik jakt i angjeldende område. Personer som er bosatt i utlandet trenger ikke å avlegge skyteprøve dersom de fyller kravet til å kunne jakte storvilt i sitt bopelsland.

Fiskeridirektoratets regionkontor opplyser at det til sammen er mottatt og innvilget i underkant av 40 søknader fra utenlandske jegere om fellingstillatelse for kystsel. Dette dreier seg om jegere fra Sverige, Danmark, Finland og Tyskland.

2. FORVALTNING AV KYSTSEL I 2006.

2.1. KVOTE.

Havforskningsinstituttet har i vedlagte (./.) brev gitt kvoteanbefalinger for kystsel i 2006. På bakgrunn av at Fiskeridirektoratet har mottatt forespørsler om overføring av kvoter mellom de ulike forvaltningsområdene, er Havforskningsinstituttet bedt om også å vurdere dette.

2.1.1. Steinkobbe.

Grunnlaget for kvoteforslaget for 2006 er foreløpige resultater fra tellinger i 2003 – 2005. Som følge av virusepidemien og det lave antall registrerte steinkobber anbefaler Havforskningsinstituttet ingen kvoter på steinkobbe i området Vestfold – Aust-Agder.

Havforskningsinstituttet anbefaler at fangstkvoteene for steinkobbe beregnes til 5% av bestandsanslaget.

Videre anbefales det midlertidig å opprettholde forbudet mot jakt i Oslofjorden på grunn av virusepidemien som brøt ut i 2002, og som rammet bestanden svært hardt.

Fiskeridirektøren foreslår at det fastsettes kvoter i samsvar med Havforskningsinstituttets tilrådning. Dette vil gi kvoter i henhold til følgende tabell:

Fylke	Bestandsanslag 2003-2005	HI's kvoteanbefaling 5%	Fiskeridirektørens forslag
Østfold	229	10	10
Vestfold		0	0
Telemark		0	0
Aust-Agder		0	0
Vest-Agder		0	0
Rogaland	340	20	20
Sogn og Fjordane	325	20	20
Møre og Romsdal	442	25	25
Sør-Trøndelag	1309	70	70
Nord-Trøndelag	133	10	10
Nordland	1997	100	100
Troms	695	35	35

Finnmark	304	15	15
Totalt	5774	295	295

I likhet med tidligere år foreslår Havforskningsinstituttet at de særlige begrensninger på jakt av steinkobbe i Lysefjorden og i indre Sognefjord med sidefjorder opprettholdes også i 2006.

Det anses som svært sannsynlig at det kan være flere egne bestander av steinkobbe i Norge. Inntil genetiske undersøkelser foreligger, foreslår HI at det utvises forsiktighet med hensyn til å flytte jaktkvoter mellom de ulike forvaltningsområdene.

2.1.2. Havert.

Havforskningsinstituttets kvoteanbefaling for jakt på havert i 2006 er identisk med anbefalingen for 2005, og legger til grunn formålet om å sikre livskraftige bestander av arten. Kvoteforslaget er basert på 5% av gjennomsnittlige bestandsestimater.

HI viser til at en fortsatt fastsettelse av kvoter på 25 % av estimert bestandsstørrelse vil kunne innebære risiko for alvorlig desimering av bestanden, dersom kvotene blir tatt og fangsten i vesentlig grad består av hunner.

Videre vises det til at Vitenskapskomiteen i NAMMCO anbefaler at det bør gjennomføres analyser av effekten av norske myndigheters kvotefastsettelser, herunder risikovurdering mht mulig utryddelse av bestanden. Videre tilrås en snarlig vurdering av det nåværende overvåkingsregimes evne til å fange opp mulig nedgang i bestanden.

Fiskeridirektøren foreslår kvoten for havert fastsatt i samsvar med Havforskningsinstituttets anbefaling.

Dette vil gi følgende kvoter:

Region	Bestandsanslag	HI's kvoteforslag	Fiskeridirektørens kvoteforslag
Lista til Stad	200 – 250	60	60
Stad til Lofoten	5060 – 6070	280	280
Vesterålen til Varanger	1110 – 1320	60	60
Totalt		400	400

Fiskeridirektøren tilrår at anbefalingene fra NAMMCO's vitenskapskomite følges opp av norske myndigheter.

2.1.1. Ringsel.

Fiskeridirektøren foreslår at det ikke fastsettes noen kvote for ringsel i 2006, men at det for jegere som har tillatelse til å delta i jakt på kystsel åpnes for fri fangst av ringsel langs norske kysten i de tre nordligste fylkene.

2.1.2. Grønlandssel.

Fiskeridirektøren foreslår at det i 2006 tillates fri fangst av grønlandssel på norskekysten for jegere som har tillatelse til å delta i jakt på kystsel.

2.2. JAKTPERIODE.

På møte i Sjøpattedyrrådet 22. oktober 2003 var det enighet om å oppheve sommerfredningstiden for ringsel og grønlandssel. Dette innebærer at følgende jaktidsrammer har vært gjeldende i 2004 og 2005:

- For arten havert i jaktområdene sør for Stad: 1. februar – 30. september.
- For arten steinkobbe langs hele kysten: 2. januar – 30. april og 1. august – 30. september.
- For arten havert i jaktområdene nord for Stad og artene ringsel og grønlandssel langs hele kysten: 2. januar – 15. september.

Fiskeridirektøren foreslår at gjeldende jaktidsrammer videreføres i 2006.

2.3. GJENNOMFØRING AV JAKTEN.

Fiskeridirektøren foreslår at jakten i 2006 gjennomføres på tilsvarende måte som inneværende år, jfr. forskrift av 6. mai 1996 om forvaltning av sel på norskekysten.

Dette innebærer at det skal sendes søknad til regionkontorene etter hvert som jegerne ønsker å starte jakt.

Det vil også i 2006 være et vilkår for deltakelse i jakt på kystsel at søker har avlagt storviltjegerprøve.

Fiskeridirektoratet har mottatt henvendelser fra Fiskeridirektoratet Region Nordland, om utvidelse av ordningen med kompensasjon for jakt på steinkobbe. I Nordland er det skutt ca 80 færre dyr i 2005 enn i 2004. I Vesterålen ble det skutt 92 steinkobbe i 2004 mot 32 i 2005.

Skillet mellom Nordland og Troms går over Andfjorden. Jegere som får tillatelse til å jakte i Troms får kr. 500,- pr innsendt kjeve, mens jegere som får tillatelse fra Nordland og jakter i samme området, får ingen kompensasjon. Dette kan synes å slå uheldig ut.

Fiskeridirektoratet viser til at en på generelt grunnlag bør være varsom med å innføre kompensasjonsordninger som kan gi inntrykk av å være skuddpremie som har til hensikt å stimulere til økt jakt. I områder hvor det er etablert kompensasjonsordninger vil en samtidig kunne ha en risiko for at det felles et større antall sel enn det som blir registrert. Dette skyldes at

Havert

Svendsen (Norges Jeger- og Fiskerforbund) viste til at jakt på kystsel drives som rekreasjonsjakt. Jaktutøvelsen planlegges på lang sikt og det er avgjørende for å opprettholde jaktinteressen for denne type jakt, at disponible kvoter kan påregnes. En videreføring av kvotene for 2005 ble således foreslått.

Nilssen (HI) mente at slike begrunnelser for kvotefastsettelse har en dårlig signaleffekt.

Sjøpattedyrrådet fattet følgende vedtak:

Sjøpattedyrrådet viste til Stortingets behandling av St.meld. nr. 27 Norsk Sjøpattedyrpolitikk (2003–2004), hvor det legges til grunn at bestandene av kystsel skal reduseres for å begrense de problemene den medfører. Videre er behovet for å stimulere til økt jakt fortsatt tilstede og dette er avhengig av at kvotetilbudet opprettholdes. Jakt på kystsel drives primært som rekreasjonsjakt. Erfaringer viser at en trenger et overskudd av jegere for å få tatt ut et antall sel tilsvarende vedlikeholdsuttaket.

Sjøpattedyrrådet tilrår under henvisning til dette at kvotene av havert for inneværende år videreføres i 2006. Sjøpattedyrrådet understreker at det for 2007 vil foreta en ny, selvstendig vurdering av videre kvoteanbefalinger.

Ringsel og grønlandssel

Sjøpattedyrrådet tilrår en videreføring av reguleringsopplegget for ringsel og grønlandssel, slik at det tillates fri jakt på ringsel langs norskekysten i de tre nordligste fylkene og på grønlandssel langs hele kysten. Tillatelsen gjelder personer som har fått særskilt tillatelse til å delta i jakt på kystsel.

Jaktperioder

Sjøpattedyrrådet sluttet seg til Fiskeridirektørens forslag om videreføring av gjeldende jaktidsrammer.

Generelt for kystsel

Sjøpattedyrrådet fattet følgende vedtak:

Sjøpattedyrrådet tilrår at det i løpet av 2007 blir gjennomført en workshop for å drøfte ulike problemstillinger knyttet til forskning og forvaltning av kystsel. En slik workshop må gjennomføres i samarbeid mellom fiskerinæring, jaktinteresser, forskere og myndigheter.

For jegere som sender inn kjever/prøver fra felt sel, tildeles det en kompensasjon på kr. 500,- pr. dyr. Dette gjelder for havert langs hele kysten og for steinkobbe i Troms og Finnmark. Denne kompensasjonsordningen har også hatt positiv effekt på jaktdeltakelsen.

Sjøpattedyrrådet drøftet bruk av kompensasjon som et tiltak for å stimulerer til økt jakt. Rådet fattet følgende vedtak:

Sjøpattedyrrådet vil tilrå at kompensasjonsordningen primært benyttes i områder som har liten utnyttelsesgrad i jakt på kystsel.

NAMMCO`s vitenskapskomite

Vitenskapskomiteen i NAMMCO anbefaler at det bør gjennomføres analyser av effekten av norske myndigheters kvotefastsettelse. Videre tilrås en snarlig vurdering av det nåværende overvåkingsregimes evne til å fange opp mulig nedgang i bestandene.

I tillegg har Rådet i NAMMCO ved flere anledninger etterspurt norske myndigheters forvaltningsmål for havert.

Sjøpattedyrrådet fattet følgende vedtak:

Sjøpattedyrrådet tilrår at anbefalingene fra NAMMCO`s vitenskapskomite følges opp av norske myndigheter.

KVOTEANBEFALING FOR KYSTSEL I 2006

Kjell Tormod Nilssen
Havforskningsinstituttet
Postboks 6404
9294 Tromsø

Fiskeridirektoratet ber i brev den 20. september d.å. Havforskningsinstituttet om å utarbeide kvoteanbefaling for fangst av kystsel i 2006, hvor *formålet med forvaltning av sel langs kysten er å sikre livskraftige bestander. Innenfor denne rammen skal selen beskattes som en fornybar ressurs, og bestandene reguleres ut fra økologiske og samfunnsmessige hensyn.* Fiskeridirektoratet har i tillegg i telefonsamtaler bedt Havforskningsinstituttet om å gi råd med hensyn til flytting av kvoter mellom forvaltningsområder.

Havforskningsinstituttet **anbefaler at forskning og rådgivning for kystsel blir gjenstand for internasjonal evaluering på lignende måte som for ishavssel** (se Haug 2005, rapport dette møte).

Havert

I løpet av september-desember 2001-2003 ble det gjennomført tellinger, stadiestemmelser og merkinger av havertunger langs norskekysten fra Rogaland til Finnmark (Nilssen *et al.* 2004). Mulige nye kasteområder og områder i geografisk nærhet av kjente kasteområder ble også gjennomført. De sørlige deler av Nordland, inkludert Hortavær i Nord-Trøndelag hadde størst tetthet av havert, med en produksjon på ca. 350 havertunger. I Froan i Sør-Trøndelag ble det gjennomført fire tellinger i kasteperioden i 2002, hvor total ungeproduksjon ble estimert til ca. 300. Resultatet var nærmest identisk med tilsvarende tellinger i 1993 (Bakke & Lorentsen 1999), noe som tyder på at bestanden ikke har økt i Froan i den siste 10-årsperioden. Ved å kombinere resultatene i 2001-2003 ble det totalt registrert ca. 1200 havertunger langs norskekysten.

Vi regner med at den årlige ungeproduksjonen langs kysten er noe høyere enn totalestimatet på ca. 1200 unger, fordi mange områder kun ble undersøkt en gang. Eksisterende data omkring havertungenes alder i de forskjellige utviklingsstadier er for unøyaktige til å kunne gi tilfredstillende estimater for ungeproduksjonen i områder hvor det kun gjennomføres en telling. Det ble derfor gjennomført et studium i kasteområdet rundt Myken på nordlandskysten i september-oktober 2005 for å innhente slik informasjon. Det gjenstår å analysere innsamla data fra denne undersøkelsen, men vi håper at resultatene kan brukes til å gi sikrere estimater for havertens ungeproduksjon langs norskekysten i 2001-2003, og for de nye undersøkelsene som vi vil starte høsten 2006.

Kombinasjonen av telleresultater mellom år gir noe usikrere resultater enn hva en total dekning innenfor samme år vil gi, fordi havertunngene kan tenkes å skifte mellom kastelokaliteter fra år til år. Dette kan påvirke det totale resultatet i begge retninger.

Basert på observerte vekstrater på 6-12 % i året i havertbestander i andre områder ble det estimert faktorer på mellom ca. 4.3 og 5.3 for omregning mellom ungeproduksjon og bestanden av ett år og eldre dyr (1+). Dette resulterte i en estimert totalbestand på 5150-6440 havert (1+).

Det foreligger ingen resultater fra nye undersøkelser med hensyn til havertens ungeproduksjon. **Havforskningsinstituttets kvoteanbefaling for fangst av havert i 2006 er identisk med anbefalingen for 2005 (se Tabell 1) og bygger på formålet om å sikre livskraftige bestander av arten.** Kvoteforslaget er basert på 5% av gjennomsnittlige bestandsestimater.

HI vil påpeke at dersom fangstknoten (gitt av Fiskeridirektoratet) på 25 % av estimert bestandsstørrelse av havert blir tatt, så kan det *i verste fall medføre en alvorlig desimering av bestanden*, særlig dersom uttaket i vesentlig grad består av kjønnsmodne hunner. Denne vurderingen deles av Vitenskapskomiteen i NAMMCO (Annual Report 2004). Videre anbefaler NAMMCOs vitenskapskomité at det bør gjennomføres analyser av effekten av norske myndigheters kvoteanbefalinger, inkludert risikovurdering med tanke på mulig utryddelse av bestanden, samt en snarlig vurdering av nåværende overvåkningsregimes evne til å fange opp mulig nedgang i bestanden (NAMMCO Annual Report 2004). I tillegg har Rådet i NAMMCO gjentatte ganger etterlyst forvaltningsmål for havert av norske myndigheter (NAMMCO Annual Report 2003, 2004).

Tabell 1. Kvoteanbefaling for havert i 2005. Bestandsanslaget inkluderer ungeproduksjonen.

Region	Bestandsanslag	Kvoteforslag
Lista til Stad	200-250	60*
Stad til Lofoten	5060-6070	280
Vesterålen til Varanger	1110-1320	60

* I området Lista til Stad anbefales en kvote på 60 havert, basert på at havert fra britiske kolonier tidvis har tilhold i dette området.

I Stortingsmelding 27 om norsk sjøpattedyrpolitikk slås det fast, at forvaltningen av sel i Norge skal sikre levedyktige bestander. I ressursbiologien er begrepet bestand vanligvis ensbetydende med en gruppe av reproduktivt isolerte dyr. Mitokondrielt DNA (MtDNA) nedarves i langt overveiende grad fra mor til avkom og denne markøren er derfor særlig velegnet til å belyse hunnenes bestandsstruktur, som er av størst umiddelbar betydning for bestandsdynamikken. Foreløpige resultater fra undersøkelsene av MtDNA hos havert i de tre nåværende forvaltningsområder viser en sterk genetisk differensiering mellom alle tre områdene. Resultater fra analyser af MtDNA og mikrosatelliter basert på prøver fra alle større norske kastekolonier av havert, samt fra kolonier i Storbritannia, Island, Østersjøen og Kanada ventes ferdig i løpet av høsten 2005. Basert på de foreløpige resultater er det ikke usannsynlig at det kan være flere isolerte bestander av havert langs norskekysten enn hittil antatt, altså muligens flere bestander i for eksempel området Stad – Lofoten.

De foreløpige resultater av de genetiske undersøkelsene gir sterke indikasjoner på at det vil være mulig å kunne fastslå bestandsidentiteten for dyr som fanges langs norskekysten med en

rimelig grad av sikkerhet. Dette vil for eksempel kunne belyse effekten av jaktuttaket på forskjellige bestander, samt tillate innsamling av bestandsspesifikke biologiske parametere på vekst og reproduksjon, som vil være nyttige i bestandsmodelleringer.

Basert på foreløpige resultater fra de genetiske undersøkelser av havert i Norge **anbefaler HI at det ikke flyttes fangstkvoter for havert mellom de tre forvaltningsområdene.**

Steinkobbe

Flyfotografering og visuelle tellinger brukes for å kunne gi minimumsanslag for antall steinkobber i de forskjellige områdene hvor arten er utbredt. I utgangspunktet telles steinkobbe (alle aldersgrupper) i hårfellingsperioden. Det er åpenbart at en del tilleggsinformasjon må innhentes for at flyfotografering skal kunne anvendes rutinemessig. Slik informasjon er kunnskap om steinkobbens aktivitetsmønster under hårfelling, herunder hvor stor andel av bestanden som ligger på land ved fjære sjø under forskjellige værforhold. Det ble derfor gjennomført feltstudier av steinkobbe i Vesterålen i perioden fra kasting i juni til hårfellingstida i august i 2003 og i august 2004. Studiene inkluderte visuelle tellinger gjennom hele døgnet i flere kortere perioder i 2003. I samme periode ble totalt 29 steinkobber fanget og påsatt radiomerker (VHF) som gjorde det mulig å identifisere hvert enkelt dyr når de lå på land. Vi håper at resultatene fra disse studiene er gode nok til å estimere usikkerheten i de flybaserte tellingene av steinkobbe, men det gjenstår noe analysearbeid for å avklare dette.

HI gjennomførte flyfotograferinger av steinkobbe i august 2003 og 2004 i de fleste kjente steinkobbekolonier fra Oslofjorden til Finnmark. I noen få områder ble det også gjort visuelle tellinger. Resultatene fra disse tellingene viste at det var nødvendig å fotografere noen områder på nytt i august-september 2005. Grunnlaget for kvoteforslaget for 2006 er foreløpige resultater fra tellingene i 2003-2005 (se Tabell 2).

Et uheldig moment som kan ha påvirket flytellingene av steinkobbe er at jakttida er utvidet til å omfatte hårfellingsperioden (august) for arten, altså samme periode som vi gjennomfører flytellingene. Jakt og annen ferdsel medfører at dyrene skremmes slik at de går i sjøen og dermed ikke registreres på flyfotoene. Ved stort jaktpress er det også mulig at selene forflytter seg til andre ukjente områder og derfor ikke registreres i tellingene. Det må understrekes at vi ikke har datagrunnlag til å evaluere om slike forstyrrelser har hatt betydning for flytellingene i de aktuelle hårfellingsområdene for steinkobbe langs kysten. I noen viktige selkolonier har vi gjennomført 2-3 flytellingene med noen dagers mellomrom. Antall registrerte sel kan variere relativt mye innenfor samme området, noe som kan indikere at det har vært forstyrrelser som følge av jakt eller annen ferdsel.

Det oppsto en ny situasjon i 2002 ved at det på nytt brøt ut en virusepidemi (PDV-virus) som rammet steinkobbebestandene i europeiske farvann svært hardt. Svenske undersøkelser i Skagerrak (inkludert Østfold) i 2003 viste at antallet steinkobber ble redusert med 60-65 % sammenlignet med tellinger før epidemien. Tellingene i Østfold i 2005 indikerer en liten økning i antall steinkobber i dette området. Virusepidemien har sannsynligvis også rammet steinkobbene langs sørlandskysten, hvor det ikke ble observert steinkobbe i flytellingene i 2002. Som følge av virusepidemien og det lave antall registrerte steinkobber **anbefaler HI ingen jaktkvoter på steinkobbe i området Vestfold til Aust-Agder.** For å skaffe nye data

på steinkobbenes bestandsstatus i dette området, planlegges det båtbaserte undersøkelser sommeren 2006.

Havforskningsinstituttet anbefaler at fangstkvoteene for steinkobbe beregnes som tidligere, det vil si 5 % av bestandsanslaget (se Tabell 2).

Tabell 2. Kvoteanbefaling for steinkobbe i 2006. Kvoteanbefaling er beregnet som ca. 5 % av bestandsanslaget.

Fylke	Bestandsanslag 2003-2005	Kvoteforslag 5%
Østfold	229	10
Vestfold	-	0
Telemark	-	0
Aust-Agder	-	0
Vest-Agder	-	0
Rogaland	340	20
Sogn & Fjordane	325	20
Møre & Romsdal	442	25
Sør-Trøndelag	1309	70
Nord-Trøndelag	133	10
Nordland	1997	100
Troms	695	35
Finnmark	304	15
Totalt	5774	305

Det foreligger ingen genetiske undersøkelser av steinkobbe som kan avklare om det er flere bestander av arten langs norskekysten. I andre land er det funnet bestandsstrukturering innenfor avstander opp til 300-500 km (Goodman 1998). Merkeforsøk kan indikere at det kan være lignende størrelser på utbredelsesområdene til arten i Norge, fordi steinkobbene i gjennomsnitt ble gjenfanget mellom 30 km og 54 km (maks 463 km) fra merkeområdet (Bjørge et al. 2002). Det er imidlertid nødvendig å gjennomføre genetiske studier for å avklare om det er egne bestander langs norskekysten. Dette gjelder også de små forekomstene av steinkobbe i Lysefjorden og indre Sognefjord. **HI foreslår at de særlige begrensninger på jakt av steinkobbe i Lysefjorden og i indre Sognefjord med sidefjorder opprettholdes også i 2006.**

Det anses som svært sannsynlig at det kan være flere egne bestander av steinkobbe i Norge. Inntil genetiske undersøkelser foreligger, **foreslår derfor HI at det foreløpig utvises forsiktighet med hensyn til å flytte jaktkvoter mellom de forskjellige forvaltningsområdene.**

Referanser

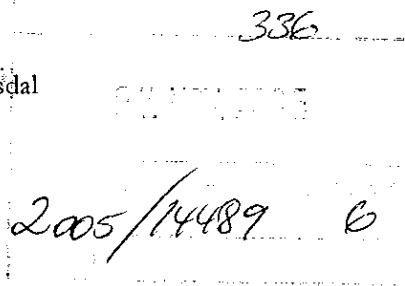
- Bakke, Ø., and S.H. Lorentsen. 1999. Estimation of offspring production from a limited number of stage-structured censuses. *Biometrics* 55:321-325.
- Bjørge, A. & Øien, N. 1999. Statusrapport for Havforskningsinstituttets overvåkning av kystsel. Rapport SPS-9904: 35 pp.
- Bjørge, A., Øien, N., Hartvedt, S., Bøthun, G., and Bekkby, T. 2002. Dispersal and bycatch mortality in gray, *alichoerus grypus*, and harbor, *Phoca vitulina*, seals tagged at the Norwegian coast. *Marine Mammal Science*, 18(4): 963-976.
- Goodman, S.J. 1998. Patterns of extensive genetic differentiation and variation among European harbour seals (*Phoca vitulina*) revealed using microsatellite DNA polymorphisms. *Mol. Biol. Evol.* 15(2): 104-118.
- NAMMCO Annual Report. 2003. North Atlantic Marine Mammal Commission. Tromsø, Norway, 373pp.
- NAMMCO Annual Report. 2004. North Atlantic Marine Mammal Commission. Tromsø, Norway, 353pp.
- Nilssen, K.T., Corkeron, P., Haug, T., Skavberg, N.E., Jenssen, B.M., & Henriksen, G. 2004. Status for havertbestandens ungeproduksjon langs norskekysten i 2001-2003. *Fisken og havet*, nummer 2 – 2004: 58 pp.
- St.meld. nr. 27 (2003-2004). Norsk sjøpattedyrpolitikk. 125 pp.

SÁMEDIGGI SAMETINGET

Fiskeridirektoratet v/Hilde Ynnesdal
Postboks 185, Sentrum

5804 BERGEN

Vuogatvuotta- ealáhus- ja birasossodat
Avdeling for rettigheter næring og miljø
Ávjuvárgaiddnu 50
N-9730 KÁRÁŠJOHKA/KARASJOK
Telefovdna +47 78 47 40 00
Telefáksa +47 78 47 40 90
samediggi@samediggi.no
www.samediggi.no
NO 974 760 347

ÁŠŠEMEANNUDEADDJI/SAKSBEHANDLER	DIN ČUJ./DERES REF.	MIN ČUJ./VÁR REF.	BEAIVI/DATO
Inge Arne Eriksen, +47 78 47 41 44 Inge.arne.eriksen@samediggi.no		04/516 - 28	03.11.2005

Sak 5/2005 Eventuelt - orientering om senter for fangst og videreforedling av kystsel

Viser til brev av 4. oktober 2005 med forslag til saksliste for møte i Sjøpattedyrrådet den 8. og 9. november 2005.

Sametinget har ved flere anledninger orientert Sjøpattedyrrådet om de vansker selen skaper i sjøsamiske områder. Det være seg både skremming og oppspising av fisk, skader på fiskeredskaper, spredning av kveis og lignende. Det har i de siste tiår vært begrenset jakt på sel i Finnmarksfjordene og bestanden har derfor vokst kraftig.

Sametinget har både ovenfor Stortingets næringskomité og Fiskeri- og Kystdepartementet tatt opp spørsmålet om å få i gangsett økt jakt på sel i Finnmark. Sametinget stilt krav ved felling av sel om at de som jakter sel også må ta vare på produktene av selen. Sametinget har - til tross for svært begrensa ressurser - gitt støtte til to selprosjekter i Finnmark i 2005. Målet med disse prosjektene var i første rekke å få til økt fangst av sel.

Sametinget vil nytte dette møte i Sjøpattedyrrådet til å orientere om at Tana videregående skole – Deanu joatkkaskuvla i Tana, nå er i ferd med å igangsette et *Kompetansesenter for fangst og videreforedling av kyst- og grønlands sel*. Kompetansesentret vil øke kunnskapen angående fangst og ivaretagelse av selen, samtidig som man revitaliserer samisk og annen fjord- og kystkultur på dette området.

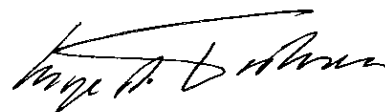

Sametinget vi ut fra dette foreslå at Sjøpattedyrrådet gir sin tilslutning til følgende uttalelse:

Sjøpattedyrrådet er orientert om at Tana videregående skole – Deanu joatkkaskuvla i Tana er i ferd med å etablere et kompetansesenter for fangst og videreforedling av kyst- og grønlandssel. Sjøpattedyrrådet vil på det sterkeste oppfordre Fiskeri- og Kystdepartementet til å bidra til at dette sentret blir realisert og at man gjennom dette kan ivareta både sjøsamisk- og anna kystkultur ved fangst og utnytte av selen som en viktig ressurs.

Dearvvuodaiguin/Med hilsen

Brita Oskal Eira

Inge Arne Eriksen

Vedlegg: Virksomhetsplan for "Kompetansesenter for fangst og videreforedling av kystsel og grønlandssel".

Virksomhetsplan for

”Kompetansesenter for fangst og videreforedling av kystsel og grønlandssel.”

ved Tana videregående skole – Deanu joatkkaskuvla

Prosjektansvarlig: Tana videregående skole – Deanu joatkkaskuvla
Rektor Eva Britt Birkenes
Prosjektleder: Lektor Gry Fors
Versjon: 29.10.05

Virksomhetsplan for

Kompetansesenter for fangst og videreforedling av kystsel og grønlandssel

ved Tana videregående skole – Deanu joatkkaskuvla

Innholdsfortegnelse:

1. BAKGRUNN, PROBLEMSTILLINGER, UTFORDRINGER OG FØRINGER.....	3
1.1 BAKGRUNN	3
1.2 PROBLEMSTILLINGER OG UTFORDRINGER.....	4
1.3 NORSKE OG INTERNASJONALE FØRINGER	6
2. SAMMENDRAG	10
3. VISJON, MÅL OG MÅLGRUPPER FOR SENTERET	11
3.1 MÅLGRUPPER.....	11
4. ORGANISERING AV PROSJEKTARBEIDET	12
5. OPPGAVER	13
5.1 NETTVERKSBYGGING OG KUNNSKAPSOPPBYGGING.....	13
5.2 KURS- OG OPPLÆRINGSVIRKSOMHET	14
5.3 FORSKNING, UTVIKLING OG KUNNSKAPSFORMIDLING.....	17
6. BUDSJETT OG FINANSIERINGSPLAN	18
7. MILEPÆLER.....	20

1. Bakgrunn, problemstillinger, utfordringer og føringer

1.1 Bakgrunn

Som opplæringsssenter for naturbaserte næringer driver Tana videregående skole kunnskapsoppbygging, utviklingsarbeid og kunnskapsformidling i Finnmark, på Nordkalotten og i Barentsregionen innenfor områdene arktisk landbruk, naturbruk og friluftsliv, kultur- og naturbasert reiseliv, opplæring i hestefag og tilrettelegging for gründere.

Opplæringsssenteret i Tana er opptatt av å bygge opp og formidle kompetanse som kan brukes til å etablere lønnsomme arbeidsplasser i bygdene basert på nære ressurser. Blant annet er skolen knyttet til Nordnorsk kompetansesenter som hovedaktør i Finnmark for det nasjonale "Verdiskapingsprogrammet for mat". Innenfor kultur- og naturbasert reiseliv er skolen norsk koordinator for opplæring av finske og norske naturguider. Det gis opplæring i høsting og fangst basert på tradisjonskunnskap med tilpasning til dagens teknologi og forvaltning.

Skolen vektlegger næringsmessig kompetanseutvikling i elve- og sjøsamiske områder.

Drivkraften bak tiltak som iverksettes ved opplæringsssenteret er ungdommens, næringslivets og naturbrukernes behov. Men skolen skal også med utgangspunkt i sin kompetanse og sine kompetanseallianser representere en selvstendig utviklingskraft som kan ta initiativ overfor næringsliv, institusjoner, organisasjoner og myndigheter.

Fangst og utnyttelse av sel har vært et viktig grunnlag for bosetting, sysselsetting og kulturen i de sjøsamiske områdene.

I de senere tiår har det i hovedsak vært fokusert på selen som en trussel for fiskeriene i kyst- og fjordområdene i Nord-Norge og spesielt i Finnmark. Det registreres nå en

Økende interesse for jakt på sel og for kunnskap om foredling til produkter som øker verdien av selen som ressurs. Befolkningen på kysten har i mange år klaget over problemer som skyldes kystsel og grønlandssel. Mange føler at deres tradisjonskunnskaper ikke taes hensyn til i forvaltningsprosessene.

Tana videregående skole ser det som en viktig oppgave å etablere et senter hvor kunnskap om fangst og foredling basert på kystbefolkningens tradisjons-kunnskaper av sel kan samles, utvikles og formidles. I den forbindelse har skolen knyttet til seg lektor Gry Fors som har hovedfag på bearbeiding av selskinn og bruk av sel i Finnmark, Grønland og på Island.

Prosjektplanen er basert på kunnskaper Gry Fors har tilegnet seg gjennom sitt hovedfagarbeid og på innspill fra møter og samtaler med et bredt utvalg av fagmiljøer innenfor fangst, foredling og forskning. Hovedkontaktene er medlemmene i interimstyringsgruppen, som også er prosjektets faglige ressursgruppe. Tana videregående skole ved prosjektleder står ansvarlig for helheten i prosjektbeskrivelsen. Det kan være varierende syn på denne helheten hos hovedkontaktene.

Skolens mål er å etablere et kompetansesenter for sel. Dette skal gjøres i allianse med fangere og foredlingsbedrifter, kunnskaps- og forvaltningsinstitusjoner i Norge og det øvrige Nord-Atlantiske området. Opplæringsplanene vil utarbeides i samarbeide med Sametingets og Finnmark fylkeskommunes opplæringsavdelinger.

Visjonen er at selen igjen skal bli en viktig ressurs for befolkningen i de sjøsamiske områdene og i de øvrige kyst- og fjordområdene i Norge.

1.2 Problemstillinger og utfordringer

Fangst på sjøpattedyr *inkludert sel*, har lange tradisjoner i Nord-Norge og har vært en viktig ressurs blant annet for den samiske befolkningen langs kysten. På begynnelsen

av 1700-tallet fikk samene offisiell aksept for at jakt på sel var en spesiell samisk næringstilpasning som skulle skjermes mot skadelig konkurranse. I § 25 i handelsforordninga av 1702 var det tatt inn en egen beskyttelse for spesifikk samisk næringsvirksomhet. Kongen i København befalte da at sjøsamene i Finnmark ikke på noen måte skulle forhindres eller forbys å drive jakt og veiding, uansett om det var innenfor eller utenfor deres egne tingsteder.¹ Tradisjonskunnskapen om fangst og utnyttelse av selen var viktig for sjøsamenes økonomi i kombinasjon med utnyttelse av andre nære naturressurser. Denne tradisjonskunnskapen er nå enten tapt eller innehas kun av eldre personer.

Selen er en ressurs som i kombinasjon med andre næringer kan ha positiv betydning for fjorbefolkningen også i dag. Kystbefolkningen har over lengre tid gitt uttrykk for bekymring over veksten selen har hatt på kysten blant annet jfr fiskernes problemer i Varangerfjorden for noen år siden.

På Finnmarkskysten finnes det fremdeles noen få eldre samer med tradisjonskunnskap om utnyttelse av sel. Innenfor opplæringen i naturbaserte næringer i de videregående skolene er fangst og foredling av sel et ikke tema. Kunnskap om dette emnet når derfor ikke yngre fangere og fiskere.

I arbeidet med å endre holdningen fra å se på kystselen som et skadedyr til å se den som en verdifull, lønnsom ressurs, står man overfor flere utfordringer;

- Hvem skal ta ansvaret for å ta vare på, revitalisere og videreutvikle tradisjonskunnskapen om fangst og foredling av sel?
- Hvordan få sel inn i fagopplæringen for unge og voksne fangere og fiskere på linje med andre levende ressurser som rein, husdyr og fisk?

¹ Christian Vs bok Forordninger og Aabne brev fra 1751. NOU 1994:21, (S.107)

- Hvordan kan man igjen få kystbefolkningen til å se på selen som verdifull lokal ressurs for en rekke høykostprodukter som gir verdiskaping i kyst- og fjordsamfunnene?
- Hvordan kan man forbedre dialogen om forvaltningsregimet for sel mellom befolkningen langs kysten og forvaltningen?
- Hvordan styrke samarbeidet og utveksle kunnskap mellom kystsamfunn som driver tradisjonell fangst og foredling basert på lokale forekomster av sel i de Nord-Atlantiske landene, Canada, Grønland, Island, Sverige, Russland og Norge?

1.3 Norske og internasjonale føringer

Regjeringen tar utgangspunkt i at samiske interesser ivaretas ved at Sametinget er representert i Sjøpattedyrrådet. Sjøpattedyrrådet skal gi faglige råd til Fiskeridepartementet når det gjelder forvaltningen av hval og sel. Samenes rettigheter og interesser skal ivaretaes i forbindelse med behandlingen i Sjøpattedyrrådet.

Sametinget har satt fokus på selen som ressurs for kyst- og fjordbefolkningen og har gjennomført utredninger og seminarer for å bygge opp kunnskap om kystselen.

I Sametingets melding om "fiske som næring og kultur i kyst- og fjordområdene 2004" er blant annet følgende prioritert:

- Ta vare på realkompetansen som finnes i de sjøsamiske samfunnene.
- Synliggjøre den sjøsamiske kulturen i barnehager, grunnskoler, videregående skoler, på universitetsnivå og i forskningen generelt.²

St. melding nr. 27, Norsk sjøpattedyrpolitikk beskrives blant annet målene regjeringen har i forhold til forvaltning av sel, fangst, samiske fangsttradisjoner, utnyttelse av sel og produktutvikling.

² Sametingetsmelding om fiske som næring og kultur i kyst og fjordområdene 2004, s. 75

I konvensjonen om biologisk mangfold (artikkel 8j) er også Norge forpliktet av lovgivningen til å;

«respekttere, bevare og oppretthode de urbefolknings- og lokalsamfunnenes kunnskaper, innovasjoner og praksis, som representerer tradisjonelle livsstiler av betydning for bevaring og bærekraftig bruk av biologisk mangfold, og fremme en bredere anvendelse av disse, med samtykke og medvirkning fra innehaverne av slike kunnskaper, innovasjoner og praksis, samt, oppfordre til en rimelig fordeling av fordelene som følger av utnyttelsen av slike kunnskaper, innovasjoner og praksis.»³

Forslagene i St. melding nr. 27, Norsk sjøpattedyrpolitikk støttes i hovedtrekkene av Sametinget, men de mener at meldingen alene ikke ivaretar den sjøsamiske kulturen i kyst- og fjordområdene. I 2004 ba Sametinget Stortinget vedta at Regjeringen stilte nødvendige midler til disposisjon slik at Sametinget i samarbeid med Fiskeridepartementet utviklet et eget handlingsprogram for kystsel i Finnmark. Handlingsprogrammet skulle stimulere og tilrettelegge for fangst, produksjon og salg av sel og selprodukter i sjøsamiske områder.

I dag er det Norges jeger og fiskeriforbund som formidler kunnskap om selfangst og utnyttelse av sel. Dette er i tråd med det regjeringen mener. Regjeringen vil at videreføring av samarbeidet mellom det organiserte jegermiljøet og forvaltningsmyndighetene for sel vil være den beste og mest kostnadseffektive måten å drive informasjonsarbeidet på. Norges jeger og fiskeriforbund har utviklet et informasjonshefte som tar for seg de ulike selarter, litt om fangst og litt om utnyttelse av kjøtt og skinn. Den samiske kunnskapen om utnyttelse av sel og detaljkunnskap om utnyttelse av sel kan kanskje være vanskelig å få formidlet gjennom Norges jeger og fiskeriforbund. Det eksisterer ingen organisasjon eller institusjon som ivaretar den samiske kunnskapen innen for dette området. Eller arbeider med forskning, utvikling og bevaring av samisk tradisjonskunnskap om fangst og bruk av sel.

Regjeringens føringer når det gjelder produktutvikling:

^{3 3} St.meld. nr. 27 Norsk sjøpattedyrpolitikk (2003-2004, s. 70)

På sikt ønsker regjeringen i større grad å rette bruken av offentlige støttemidler til selfangstnæringen til de deler av næringen der verdiskapningspotensialet er størst. Dette vil være av sentral betydning for å kunne få etablert en varig lønnsom fangstnæring. Ytterligere støtte til produktutvikling bør dog i større grad ivaretas av Fiskeri- og havbruksnæringens forskningsfond, i tillegg til de vanlige ordningene som administreres av Innovasjon Norge.⁴

Det er foretatt en rekke utredninger av Fiskeridepartementet om utnyttelse av sel og det er foreslått en rekke tiltak for å utnytte selen, blant annet:

- Å utvikle markedet for raffinerte/foredlede seloljeprodukter samtidig som markedet for råolje vedlikeholdes/utvikles.
- Å utvikle selkjøtt til et attraktivt nisjeprodukt som kan markedsføres parallelt med øvrige nisjeprodukter innen kjøtt/ arktisk mat på konsumentmarkedet.
- Å avdekke, dokumentere og nyttiggjøre mulige verdifulle egenskaper ved sel som råstoff.
- Å utvikle en profesjonell industriell verdikjede innenfor norsk selnæring med et markeds- og forretningsorientert fokus overfor attraktive markeder nasjonalt og internasjonalt.
- I dette ligger at man ser fangst, råvarebehandling, produksjon, distribusjon og marked i sammenheng.
- Å bygge/utvikle allianser med regioner/samfunn som opplever økende mengder av sel og kystsel som et problem sett i forhold til en bærekraftig utnyttelse av kystressurser.
- Målet er å utvikle en informasjonskampanje for å øke forståelsen av selfangst og å øke interessen for - og derved etterspørselen av - selprodukter.⁵

Å etablere et Kompetansesenter for fangst og videreforedling av kystsel der de samiske tradisjonskunnskapene blir ivaretatt, vil være i tråd med hva Sametinget ønsker og målene Regjeringens beskriver i St. melding nr. 27, Norsk sjøpattedyrpolitikk.

Kompetansesenteret vil opprettholde urbefolknings- og lokalsamfunnenes kunnskaper, arbeide med forskning og utvikling og formidling av kunnskap om selfangst og bruk av sel. Områder som vil få spesiell oppmerksomhet er å knytte verdiskapingen til det virkelige uttak av sel, som er langt større enn kvotene. Produktutvikling, foredlingmetoder og markedsutvikling vil bli vektlagt. I den forbindelse planlegges et 23

⁴ St.meld. nr. 27 Norsk sjøpattedyrpolitikk (2003-2004, s. 91)

⁵ Utført for Fiskeridepartementet av Bedriftskompetanse

ukers fagkurs i skinnsøm og korte kurs (2 – 3 dager) i slakting, nedskjæring, oppstyking og menyutvikling til lekre og sunne retter. Kursene planlegges oppstartet våren 2006.

2. Sammendrag

Sel har vært en ressurs som samene langs kysten av Finnmark har benyttet siden forhistorisk tid og helt frem til i dag. Sel er fortsatt en viktig ressurs for befolkningen som lever ved kysten i flere av de arktiske og subarktiske områdene. Myndighetenes tilrettelegging for forvaltning og utnyttelse av selressursene er avgjørende for befolkningens mulighet for næringsmessig innovasjon, nyskaping og verdiskaping basert på selen som nær ressurs i disse geografiske områdene. Man har både på nasjonalt og regionalt nivå i Norge føringer når det gjelder sel som sjøsamisk kulturbærer og når det gjelder ressursutnyttelse, kompetanseutvikling og kompetanseformidling. Men det finnes ikke noen organisert virksomhet som på en helhetlig måte står for iverksettingen av disse føringene.

Med utgangspunkt i St. melding nr. 27, Norsk sjøpattedyrpolitikk ba Sametinget i 2004 Stortinget om å vedta at Regjeringen stilte nødvendige midler til disposisjon for at Sametinget i samarbeid med Fiskeridepartementet utviklet et eget handlingsprogram for kystsel i Finnmark. Handlingsprogrammet skulle stimulere og tilrettelegge for fangst, produksjon og salg av sel og selprodukter i sjøsamiske områder.

Dette er bakgrunnen for at Tana videregående skole har besluttet å utvikle et kompetansesenter for fangst og foredling av sel. Senteret skal arbeide med kunnskapsoppbygging, kompetanseutvikling og kompetanseformidling, forsknings og utviklingsarbeid.

Visjonen er at selen skal bli en lønnsom ressurs og en viktig kulturbærer for befolkningen i de sjøsamiske samfunnene og i de øvrige kyst- og fjordområdene i Norge.

Hovedmålgruppen er fangere og fiskere, små foredlingsbedrifter, håndverksprodusenter, småskala matprodusenter og kunstnere i de sjøsamiske områdene, forskere, studenter og elever i videregående skole.

Kompetansesenteret skal i samarbeid med Sametingets og Finnmark fylkeskommunes opplæringsavdelinger utarbeide planer for fagopplæring i fangst og foredling av kystsel.

Til å gjennomføre arbeidet med å utvikle et kompetansesenter for sel har Tana videregående skole knyttet til seg personell innenfor fag- og forskningsmiljøer i Norge.

Kompetansesenteret skal etablere samarbeid med urbefolkninger med selfangsttradisjoner og med fag- og forskningsmiljøer i Grønland, Island, Canada og Nordvest-Russland. Når det gjelder Nordvest-Russland vil man i tillegg vurdere muligheten for fangst- og foredlings samarbeid blant annet basert på selbestanden i Kvitsjøen.

3. Visjon, mål og målgrupper for Senteret

Visjonen er at selen igjen skal bli en lønnsom ressurs for befolkningen i de sjøsamiske samfunnene og i de øvrige kyst- og fjordområdene i Norge.

Målet er å etablere et kompetansesenter for sel ved Tana videregående skole. Senteret skal arbeide med forskning og utviklingsarbeide, kunnskapsoppbygging, kompetanseutvikling og kompetanseformidling når det gjelder fangst og foredling av kystsel og grønlandssel "på vandring" ved kysten. Senteret skal formidle brukerkunnskap og være en brobygger mellom forskere og den berørte kystbefolkningen. Virksomheten skal være næringsrettet og i hovedsak arbeide på det operative nivå innenfor fangst, foredling og kursvirksomhet. Kunnskapsoppbygging og kunnskapsformidling av selen som kulturbærer i de sjøsamiske samfunnene, skal inngå i virksomheten. Senteret skal samarbeide med FOU-miljøer, forvaltningsapparat, myndigheter og kulturinstitusjoner.

Samarbeid om kunnskapsoverføring om fangst og foredling av sel basert på lokale ressurser i de Nord-Atlantiske kystsamfunnene i Canada, Grønland, Island, Nordvest-Russland og Norge skal inngå i senterets virksomhet. Når det gjelder Nordvest-Russland vil man i tillegg vurdere muligheten for fangst- og foredlingsamarbeid blant annet basert på selbestanden i Kvitsjøen.

3.1 Målgrupper

Hovedmålgruppen er fangere og fiskere, små foredlingsbedrifter, håndverksprodusenter, småskala matprodusenter og kunstnere i de sjøsamiske områdene.

Forsknings- og utviklingsmiljøer i Norge og utlandet. Høgskole- og universitetsstudenter.

Elever i videregående skoler:

Fagopplæring for elever ved Tana videregående skole – evt. også fjernundervisning av elever ved andre videregående skoler.

4. Organisering av prosjektarbeidet

Prosjektansvarlig: Tana videregående skole

Eva Britt Birkenes

Interimstyringsgruppe:

- Steinar Magnussen, fanger
Jarfjord, Sør-Varanger
- Anne Fenger Lynge
Produsent av selskinnsklær, Karasjok
- Magnhild Mahtisen
Organisasjonssekretær Samiid duodji
- Kjell Tormod Nilssen
Forsker, Havforskningsinstituttet, Tromsø
- Dr Grete Hovelsrud-Broda
Research Director CICERO (Centre for International Climate and Environmental
Research Oslo/Senter for klimaforskning)
- Charlotte Winsnes,
Administrativ koordinator
NAMMCO, the North Atlantic Marine Mammal Commission

Når finansiering er oppnådd vil sammensetningen av den endelige styringsgruppen bli besluttet i samarbeid med finansieringsinstitusjonene.

Prosjektteam:

- Lektor Gry Fors, prosjektleder

Ansvar for gjennomføring av prosjektplanen; rapportering til og kontinuerlig muntlig kommunikasjon med prosjektansvarlig. Leder prosjektgruppa og fordeler bruken av prosjektressursene.

- Tore Helistø, faglærer naturbruk

Ansvar for forankring av kompetansesenteret til den videregående opplæringen ved naturbruksskoler. Assisterer prosjektleder med utarbeidelse av opplæringsplaner. Nettverksbygging til fangere og fiskere.

- Marianne Dahlen, Biolog - Lærer i Naturfag, biologi og naturkunnskap

Ansvar for forankring av kompetansesenteret for sel til den videregående opplæringen ved naturbruksskoler. Assisterer prosjektleder med utarbeidelse av opplæringsplaner.

- Asbjørn Larsen

Assisterer prosjektgruppa med organisatorisk utviklingsarbeid og nasjonal/internasjonal nettverksbygging.

5. Oppgaver

Oppgavene refererer seg til målsettingen for kompetansesenteret. Verdiskaping til nytte for kyst- og fjordbefolkningen vil stå sentralt. En annen sentral gjennomløpende oppgave er å bygge opp en omfattende kunnskapsbase med god tilgjengelighet for fag- og forskningsmiljøer.

5.1 Nettverksbygging og kunnskapsoppbygging

Oppbygging av nettverk innenfor næringsliv, utdanning, forskning og forvaltning
Fagmiljøer i Norge, på Grønland, Island og i Nordvest-Russland kartlegges og det etableres nettverk som kan bidra med kunnskapsoppbygging innenfor

- Vurdering av ressursgrunnlag
- Fangst og fangstmetoder
- Foredling med hovedvekt på
 - Bekledning og duodjiprodukter
 - Mat og helsekostprodukter
 - Dyrefor

- Biprodukter
 - Selens betydning for kultur og næring for kyst- og fjordbefolkningen i Norge og internasjonalt

Reiser:

Reise til Grønland for å etablere kontakter med fangstmiljøet, institusjoner med kompetanse om sel og knytte kontakt med Siammasissumik Tunngaviusumik Ilinniartitaaneq - De Decentrale Grundlæggende Erhvervsuddannelser kalt STI-utdannelse i Narsaq.

Det er en intensjon å etablere samarbeid mellom Tana videregående skole og en skole innenfor naturbaserte næringer på Grønland.

På Island vil kontakter i fangstmiljøet og garveriet Skrugga i Akureyri som garver selskinn, videreutvikles gjennom dette prosjektet. I tillegg arbeides det med å komme i kontakt med undervisningsinstitusjoner og organiserte enheter som arbeider med fangst, foredling og forvaltning av sel.

5.2 Kurs- og opplæringsvirksomhet

Følgende kurs skal gjennomføres:

Kursnavn	Kursperiode:	Varighet pr. kurs	Antall kurs
Fangstkurs - Ulike fangstmetoder	Våren 2007 og våren 2008	2 uker	2
Flåing, avspekking og videreforedling	Våren 2006, 2007 og 2008	1 uke	4
Beredning og garving av skinn	Høsten 2006, 2007 og 2008	3 uker	3
Småskala matproduksjon	Høsten 2006, våren 2007, høsten 2007, våren 2008, høsten 2008	2 + 2 dager	5
Kurs i pelssøm	Våren 2006 og 2007	23 uker	2
Videregående kurs i pelssøm	Våren 2008	23 uker	1
Tradisjonell bruk av selskinn	Høsten 2006, 2007 og 2008	4 uker	3

Korte kursbeskrivelser:

Fangstkurs – ulike fangstmetoder:

Kurset rettes mot fiskere, jegere og andre som ønsker å lære hvordan de fange, utnytte og bruke sel på ulike måter.

Kursets lengde er 10 dager og innholdet i kurset omfatter innføring i følgende temaer.

Gjeldende regler omkring selfangst, ulike avlivningsmetoder og bruk av redskaper under fangsten. Innføring og opplæring i ulike fangstmetoder, opplæring i fangst fra båt. Få kjennskap til fangstspråk (tegnspråk), bruk av sel og terminologi rundt ulike selarter. Selens anatomi og biologi for å få innsikt i hvordan selen oppfører seg i vannet. Flåing, partering, utnytting av kjøtt og innmat. Og ulik bruk av spekk. Håndavspekking og skraping av hinner er nødvendig kunnskap for å kunne bruke skinnene. Noe innføring i ulike bearbeidelsesmetoder av selskinn som avhåring, tørking, salting, frysing og barking, Oppbevaring av selskinn og utnyttelse av tenner. Kurset vektlegger samiske tradisjonskunnskaper omkring emnene. Eldre med tradisjonskunnskap om de ulike emner trekkes inn i undervisningen. Det vil også bli gitt opplæring i grønlandske fangstmetoder og videreforedling.

Det å delta i alle disse prosessene og lære å ivareta hele dyret med skinn, kjøtt, spekk og tenner vil øke bevisstheten hos kursdeltakerne om hvilken ressurs selen er.

Kurs i flåing avspekking og videreforedling:

Kurset rettes mot interesserte som ønsker å lære hvordan de kan flå en sel, avspekke skinnen og videreforedle det som kan brukes på selen. Og for de som ikke ønsker å være med på selfangst. Innholdet blir som i foregående kurs unntatt fangstdelen.

Kurs i beredning og garving av skinn:

Kurset rettes mot *duodji*tøvere og andre med interesse for beredning og garving av selskinn. Kursets lengde er 15 dager og det vil bli gitt innføring i ulike beredning- og garvemetoder blant annet samiske, grønlandske og Islandske.

Kurs i småskala matproduksjon:

Produktutvikling av produkter for salg som kjøkkenklare retter herunder også fremstilling av selolje.

Utvikling av menyer basert på selkjøtt.

Målgruppen er småskala matprodusenter, og personale ved kafeer, restauranter og hoteller.

Kurs i pelssøm - Selskinn et samisk materiale - muligheter med selskinn i kreative prosesser.

Dette kurset rettes spesielt mot *duodji*utøvere og *duodji*læringer, men også mot kunsthåndverkere og andre som ønsker å lære hvordan de kan bruke selskinn i sitt kreative arbeide.

Utgangspunktet for dette kurset er et ønske om at selen skal få status som en ressurs igjen og bruken av selskinn blir like vanlig i *duodji*produksjon som bruk av reinskinn er i dag. Derfor blir det viktig å gjennomføre kurs i pelssøm, så kunnskap om å sy i selskinn blir kjent blant utøvere av *duodji* og kunsthåndverk.

Det er lite produksjon av klær og produkter lagd av selskinn i Norge i dag. Garveriet Rieber i Bergen importerer et stort antall skinn fra Canada og har en eksklusiv produksjon av selskinnsklær i Russland som leveres til motehusene i Europa. Flere bedrifter har i mange år produsert en tøffel og selskinnsstøvel med en fasong som minner om det tradisjonelle samiske skotøyet. Flere norske bedrifter får sydd ulike selskinnsprodukter i Øst-Europa. Disse produktene finnes i butikker som selger suvenir i Nord-Norge. Utover dette er det et fåtalls personer som produserer klær og produkter av selskinn. Klær, produkter og interiør av selskinn er ikke ofte synlig i det offentlige landskapet i Nord-Norge. Det er heller ikke vanlig å se selskinnsklær eller produkter i Norge generelt.

Det vil bli opplæring i skjæring, sy, montering av plagg og produkter av selskinn. Det vil også bli formidlet hvor viktig selskinn har vært blant samer på kysten av Finnmark og hvordan selskinnet ble og blir brukt tradisjonelt. Kurset skal også fokusere noe på andre urbefolkningers bruk av selskinn.

Videregående kurs. Selskinn et samisk materiale - muligheter med selskinn i kreative prosesser.

Kurset rettes mot de som gjennomførte det første kurset "Selskinn et samisk materiale - muligheter med selskinn i kreative prosesser". Her blir det videre arbeid med mer avanserte teknikker, fordypning og spesialisering.

Kurs i bruk av seltenner i duodjiproduksjon

Dette kurset rettes mot utøvere av *duodji* og kunsthåndverkere som ønsker å lære å bruke seltenner i sin produksjon. Det vil bli gitt innføring i skulpturering i tann og utvikling av produkter til egen produksjon.

Kurs i tradisjonell bruk av selskinn:

Dette kurset rettes spesielt mot *duodji*utøvere og *duodji*læringer, men også mot kunsthåndverkere og andre som ønsker å lære hvordan de kan bruke selskinn på tradisjonelle måter.

Kunnskap om tradisjonell bruk av selskinn er lite kjent blant utøvere av *duodji* i dag.

Det vil bli gitt innføring i søm av *njuorjohat*/selskinnskommager med hår, tradisjonelle kommager og selskinns-*lávka*/sekk.

5.3 Etablering av mottak for testproduksjon

Det vil bli etablert mottak for foredling av sel i løpet av først halvår av prosjektperioden. Det forutsettes at mottaket etableres i eksisterende lokaler som leies av prosjektet. Analyse, vurdering og beslutning om lokalisering vil bli iverksatt umiddelbart etter prosjektstart. Kompetansesenteret må investere i forholdsvis enkelt maskinelt utstyr avspekking etc.

5.4 Forskning, utvikling og kunnskapsformidling

Senteret skal samarbeide med forsknings- og utviklingsmiljøer for å utvikle ny kunnskap om selen som en ressurs for verdiskaping og kulturbærere. Det skal tilrettelegges for at forskere og hovedfagsstudenter kan bruke senteret i sitt arbeid.

Kompetansesenteret skal formidle kunnskap ved å utgi publikasjoner og ved å arrangere nasjonale og internasjonale seminarer og konferanser.

aktuelle finansieringskilder. Prosjektledelsen skal i dialog med de aktuelle finansieringsinstitusjonene for å arbeide fram en finansieringsplan. I denne prosessen kan det bli aktuelt å ta et felles møte mellom skolen og finansisørene for å få oversikt over mulighetene for finansiering av prosjektet og om evt. tilpasning av prosjektplanen til de økonomiske rammene som legges for kompetansesenteret.

Ressursbruk:

Prosjektleder 75 % stilling

Foruten lederoppgaver vil prosjektleder ha følgende arbeidsoppgaver:

1. Oppbygging av kompetanse om ulike avspekkingsmetoder, garve og beredningsmetoder, oppbevaring, ulik bruk av selskinn,
2. Utvikle kursplaner og materiell
3. Ansvar og oppfølging av kurser i tradisjonell- og moderne søm i selskinn. Svspekking, beredning, garving og utnyttelse av seltenner
4. Undervisning
5. Utviklingsarbeide i forhold til avspekking av spekk og hinner, ulike berednings- og garvemethoder, ulik bruk av selskinn.
6. Nettverksoppbygging
7. Formidling

Prosjektmedarbeider 75 % stilling

(Skal ha samisk skriftlig og muntlig språkkompetanse)

Vil ha følgende arbeidsoppgaver:

1. Oppbygging av kompetanse om selfangst, videreforedling av kjøtt, spekk, hinner og innmat
2. Utvikle kursplaner og materiell
3. Ansvar og oppfølging av kurser i fangst og videreforedling av kjøtt, spekk, hinner og innmat
4. Undervisning
5. Registrering av samisk terminologi som omhandler sel og selfangst
6. Oppbygging og oppfølging av prøve selmottaket som skal etableres ved Tana videregående skole

7. Planlegging av permanent mottak
8. Nettverksoppbygging
9. Formidling

7. Milepæler

Milepæl	Betingelse	Neste skritt
Etablere faglig nettverk og prosjektorganisasjon	Nødvendig for å utarbeid prosjektplanen	Utarbeide prosjektplan
Utarbeide prosjektbeskrivelse	Nødvendig som grunnlag for å søke støtte til realisering av prosjektet	Informere om prosjektet og gå inn i en dialog om finansiering. Søke finansiering
Finansiering oppnådd	Nødvendig for å kunne starte opp arbeidet i henhold til prosjektplanen.	Etablere permanent styringsgruppe. Ansette personell til gjennomføring av prosjektet
Prosjektorganisasjon etablert	Nødvendig for å gjennomføre aktivitetene i henhold til prosjektplan	Starte arbeidet i henhold til prosjektplan
Sluttrapport	For å dokumentere erfaringer og resultatene fra prosjektet + anbefalinger om veien videre.	Iverksette tiltak som sikrer vedlikehold og utvikling av kompetansesenteret.

Inspektørrapport – Selfangst 2005

Skal sendes til følgende adresse:
Fiskeridirektoratet
Postboks 2009, Nordnes
5817 Bergen

1. Bakgrunnsinformasjon

Inspektørens navn:

Fartøyets navn:

Fartøyets registreringsnr:

Eiers navn og postadresse:

Skippers navn:

Fangstfelt:

Saksnr.	Dok.nr.
2005/9212	3
Arkiv	336

2. Tidsperiode for inspeksjonsvirksomheten

2.1. Dato for oppstart av inspeksjonsvirksomheten (påmønstring):

2.2. Dato for avsluttet inspeksjonsvirksomhet (avmønstring):

3. Kontroll av dokumenter

3.1. Har konsesjonær og skytter gyldig skyteprøve? Ja Nei

3.2. Er fartøy, utstyr og våpen godkjent av Fiskeridirektoratets Regionkontor? Ja Nei

3.3. Er skytevåpen godkjent av børsemaker og innskutt med den ammunisjon som ble brukt under fangsten? Ja Nei

4. Inspektørens virksomhet

4.1. Er ammunisjonen til rifle i samsvar med utøvelsesforskriftens § 4 første og annet ledd?

Ja Nei

Hvis nei, hvilken type ammunisjon er brukt?

4.2. Ble skytevåpen og ammunisjon for voksen sel oppbevart på standplass under fangsten?

Ja Nei

Hvis nei, hvor ble dette oppbevart?

4.3. Er fangstdagboken ført fortløpende og i henhold til orientering gitt på fangstdagbokens første side?

Ja Nei

Hvis nei, når og hvorfor ble ikke fangstdagboken ført i henhold til orienteringen?

4.4. Kunne inspektøren utføre oppgavene i samsvar med instruksen?

Ja Nei

Hvis nei, hvorfor ikke?

5. Overtredelser

5.1. Ble det observert overtredelser av gjeldende bestemmelser for fangst av sel som medførte at overtredelsesrapport ble fylt ut?

Ja Nei

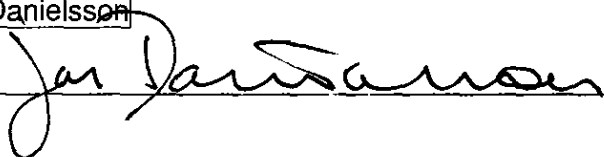
Hvis ja, gi en sammenfattende omtale av overtredelsen(e).

6. Dato og underskrift

Dato:

Inspektørens navn:

Inspektørens signatur

Vedlegg:

(Angi hvilke)

Inspektørrapport – Selfangst 2005

Skal sendes til følgende adresse:

Fiskeridirektoratet

Postboks 2009, Nordnes

5817 Bergen

FISKERIDIREKTORATET	
ARKIV	336
09. MAI 2005	
SAKS NR.	ØK. NR.
2005/9212	1
U.G. §	

1. Bakgrunnsinformasjon

Inspektørens navn:

Fartøyets navn:

Fartøyets registreringsnr:

Eiers navn og postadresse:

Skippers navn:

Fangstfelt:

2. Tidsperiode for inspeksjonsvirksomheten

2.1. Dato for oppstart av inspeksjonsvirksomheten (påmønstring):

2.2. Dato for avsluttet inspeksjonsvirksomhet (avmønstring):

3. Kontroll av dokumenter

3.1. Har konsesjonær og skytter gyldig skyteprøve? Ja Nei

3.2. Er fartøy, utstyr og våpen godkjent av Fiskeridirektoratets Regionkontor? Ja Nei

3.3. Er skytevåpen godkjent av børsemaker og innskutt med den ammunisjon som ble brukt under fangsten? Ja Nei Det manglet dokumentasjon på godkjenning av børsemaker. Skipper var usikker på hvilke punkter som skulle godkjennes av børsemaker. Våpnene som var i bruk, var nyinnkjøpte i 2004 og 2005

4. Inspektørens virksomhet

4.1. Er ammunisjonen til rifle i samsvar med utøvelsesforskriftens § 4 første og annet ledd?

Ja Nei

Hvis nei, hvilken type ammunisjon er brukt?

4.2. Ble skytevåpen og ammunisjon for voksen sel oppbevart på standplass under fangsten?

Ja Nei

Hvis nei, hvor ble dette oppbevart?

4.3. Er fangstdagboken ført fortløpende og i henhold til orientering gitt på fangstdagbokens første side?

Ja Nei

Hvis nei, når og hvorfor ble ikke fangstdagboken ført i henhold til orienteringen?

4.4. Kunne inspektøren utføre oppgavene i samsvar med instruksen?

Ja Nei

Hvis nei, hvorfor ikke?

5. Overtredelser

5.1. Ble det observert overtredelser av gjeldende bestemmelser for fangst av sel som medførte at overtredelsesrapport ble fylt ut?

Ja Nei

Hvis ja, gi en sammenfattende omtale av overtredelsen(e).

6. Dato og underskrift

Dato:

Inspektørens navn:

Inspektørens signatur Vibeke Kjøttker

Vedlegg:
(Angi hvilke)

Inspektørrapport – Selfangst 2005

Skal sendes til følgende adresse:

Fiskeridirektoratet
Postboks 2009, Nordnes
5817 Bergen

FISKERIDIREKTORATET

336

02. SEP. 2005

2005/9212 5

1. Bakgrunnsinformasjon

Inspektørens navn:

Fartøyets navn: M/S Kvitbjørn

Fartøyets registreringsnr:

Eiers navn og postadresse:

Skippers navn:

Fangstfelt:

2. Tidsperiode for inspeksjonsvirksomheten

2.1. Dato for oppstart av inspeksjonsvirksomheten (påmønstring):

2.2. Dato for avsluttet inspeksjonsvirksomhet (avmønstring):

3. Kontroll av dokumenter

3.1. Har konsesjonær og skytter gyldig skyteprøve? Ja x Nei

3.2. Er fartøy, utstyr og våpen godkjent av Fiskeridirektoratets Regionkontor? Ja x Nei

3.3. Er skytevåpen godkjent av børsemaker og innskutt med den ammunisjon som ble brukt under fangsten? Ja x Nei

4. Inspektørens virksomhet

4.1. Er ammunisjonen til rifle i samsvar med utøvelsesforskriftens § 4 første og annet ledd?
Ja x Nei

Hvis nei, hvilken type ammunisjon er brukt?

4.2. Ble skytevåpen og ammunisjon for voksen sel oppbevart på standplass under fangsten?

Ja x Nei

Hvis nei, hvor ble dette oppbevart?

4.3. Er fangstdagboken ført fortløpende og i henhold til orientering gitt på fangstdagbokens første side?

Ja x Nei

Hvis nei, når og hvorfor ble ikke fangstdagboken ført i henhold til orienteringen?

4.4. Kunne inspektøren utføre oppgavene i samsvar med instruksen?

Ja x Nei

Hvis nei, hvorfor ikke?

5. Overtredelser

5.1. Ble det observert overtredelser av gjeldende bestemmelser for fangst av sel som medførte at overtredelsesrapport ble fylt ut?

Ja Nei x

Hvis ja, gi en sammenfattende omtale av overtredelsen(e).

6. Dato og underskrift

Dato:

Inspektørens navn:

Inspektørens signatur

Vedlegg:

(Angi hvilke)

Inspektørrapport – Selfangst 2005

Skal sendes til følgende adresse:
Fiskeridirektoratet
Postboks 2009, Nordnes
5817 Bergen

1. Bakgrunnsinformasjon

Inspektørens navn: Anne Moustgaaard

Fartøyets navn: Kvitungen

Fartøyets registreringsnr: T-6-T

Eiers navn og postadresse: Jens Peter Kraknes, Polardrift AS, Postboks 5155, 9284 Tromsø

Skippers navn: Karl K Angelsen

Fangstfelt: Vesterisen

Saksnr.	Dok.nr.
2005/9212	2
Arkiv	336

2. Tidsperiode for inspeksjonsvirksomheten

2.1. Dato for oppstart av inspeksjonsvirksomheten (påmønstring): 14.03.2005

2.2. Dato for avsluttet inspeksjonsvirksomhet (avmønstring): 03.05.2005

3. Kontroll av dokumenter

3.1. Har konsesjonær og skytter gyldig skyteprøve? Ja x Nei

3.2. Er fartøy, utstyr og våpen godkjent av Fiskeridirektoratets Regionkontor? Ja x Nei

3.3. Er skytevåpen godkjent av børsemaker og innskutt med den ammunisjon som ble brukt under fangsten? Ja x Nei

4. Inspektørens virksomhet

4.1. Er ammunisjonen til rifle i samsvar med utøvelsesforskriftens § 4 første og annet ledd?

Ja x Nei

Hvis nei, hvilken type ammunisjon er brukt?

4.2. Ble skytevåpen og ammunisjon for voksen sel oppbevart på standplass under fangsten?

Ja x Nei

Hvis nei, hvor ble dette oppbevart?

4.3. Er fangstdagboken ført fortløpende og i henhold til orientering gitt på fangstdagbokens første side?

Ja x Nei

Hvis nei, når og hvorfor ble ikke fangstdagboken ført i henhold til orienteringen?

4.4. Kunne inspektøren utføre oppgavene i samsvar med instruksen?

Ja x Nei

Hvis nei, hvorfor ikke?

5. Overtredelser

5.1. Ble det observert overtredelser av gjeldende bestemmelser for fangst av sel som medførte at overtredelsesrapport ble fylt ut?

Ja x Nei x se merknad

Hvis ja, gi en sammenfattende omtale av overtredelsen(e).

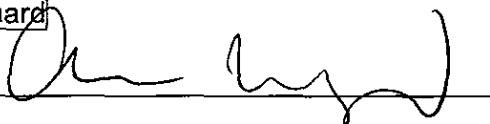
Mulig overtrædelse av Utøvelsesforskriftens §10

6. Dato og underskrift

Dato:

Inspektørens navn:

Inspektørens signatur _____

Vedlegg: ^{spider}

Inspektørrapport – Selfangst 2005

Skal sendes til følgende adresse:
 Fiskeridirektoratet
 Postboks 2009, Nordnes
 5817 Bergen

1. Bakgrunnsinformasjon

Inspektørens navn: Pernille Dahl

Fartøyets navn: M/S Sørfold

Fartøyets registreringsnr: T16T

Eiers navn og postadresse: M/S Sørfold A/S, Postboks 636
9259 Tromsø

Skippers navn: Karl Magnus Pettersen

Fangstfelt: Østisen

2. Tidsperiode for inspeksjonsvirksomheten

2.1. Dato for oppstart av inspeksjonsvirksomheten (påmønstring): ..2005

2.2. Dato for avsluttet inspeksjonsvirksomhet (avmønstring):

..2005

3. Kontroll av dokumenter

3.1. Har konsesjonær og skytter gyldig skyteprøve? Ja Nei

3.2. Er fartøy, utstyr og våpen godkjent av Fiskeridirektoratets Regionkontor? Ja Nei

3.3. Er skytevåpen godkjent av børsemaker og innskutt med den ammunisjon som ble brukt under fangsten? Ja Nei

4. Inspektørens virksomhet

4.1. Er ammunisjonen til rifle i samsvar med utøvelsesforskriftens § 4 første og annet ledd?
Ja Nei

Hvis nei, hvilken type ammunisjon er brukt?

4.2. Ble skytevåpen og ammunisjon for voksen sel oppbevart på standplass under fangsten?

Ja Nei

Hvis nei, hvor ble dette oppbevart?

4.3. Er fangst dagboken ført fortløpende og i henhold til orientering gitt på fangst dagbokens første side?

Ja Nei

Hvis nei, når og hvorfor ble ikke fangst dagboken ført i henhold til orienteringen?

4.4. Kunne inspektøren utføre oppgavene i samsvar med instruksene?

Ja Nei

Hvis nei, hvorfor ikke?

5. Overtredelser

5.1. Ble det observert overtredelser av gjeldende bestemmelser for fangst av sel som medførte at overtredelsesrapport ble fylt ut?

Ja Nei

Hvis ja, gi en sammenfattende omtale av overtredelsen(e).

6. Dato og underskrift

Dato: 11.06.2005

Inspektørens navn: Pernille Dahl

Inspektørens signatur Pernille Dahl

Vedlegg: Bilag vedheftet
(Angi hvilke)

Inspektørrapport – Selfangst 2005

Skal sendes til følgende adresse:
 Fiskeridirektoratet
 Postboks 2009, Nordnes
 5817 Bergen

1. Bakgrunnsinformasjon

Inspektørens navn: Pernille Dahle

Fartøyets navn: M/s Sørfold + M/s Polarstar

Fartøyets registreringsnr: M145

Eiers navn og postadresse: Star Maritime, postboks 49
6060 Hareid

Skippers navn: Karl Magnus Pettersen

Fangstfelt: Vestisen

2. Tidsperiode for inspeksjonsvirksomheten

2.1. Dato for oppstart av inspeksjonsvirksomheten (påmønstring):

2.2. Dato for avsluttet inspeksjonsvirksomhet (avmønstring):

3. Kontroll av dokumenter

3.1. Har konsesjonær og skytter gyldig skyteprøve? Ja Nei

3.2. Er fartøy, utstyr og våpen godkjent av Fiskeridirektoratets Regionkontor? Ja Nei

3.3. Er skytevåpen godkjent av børsemaker og innskutt med den ammunisjon som ble brukt under fangsten? Ja Nei

4. Inspektørens virksomhet

4.1. Er ammunisjonen til rifle i samsvar med utøvelsesforskriftens § 4 første og annet ledd?
Ja Nei

Hvis nei, hvilken type ammunisjon er brukt?

4.2. Ble skytevåpen og ammunisjon for voksen sel oppbevart på standplass under fangsten?

Ja Nei

Hvis nei, hvor ble dette oppbevart?

4.3. Er fangstdagboken ført fortløpende og i henhold til orientering gitt på fangstdagbokens første side?

Ja Nei

Hvis nei, når og hvorfor ble ikke fangstdagboken ført i henhold til orienteringen?

4.4. Kunne inspektøren utføre oppgavene i samsvar med instruksen?

Ja Nei

Hvis nei, hvorfor ikke?

5. Overtredelser

5.1. Ble det observert overtredelser av gjeldende bestemmelser for fangst av sel som medførte at overtredelsesrapport ble fylt ut?

Ja Nei

Hvis ja, gi en sammenfattende omtale av overtredelsen(e).

6. Dato og underskrift

Dato: 11062005

Inspektørens navn: Pernille Dahl

Inspektørens signatur *Pernille Dahl*

Vedlegg: Bilag
(Angi hvilke)